Mr. SPEAKER.—The Hon. Member may explain within five minutes.

† Sri M. NAGAPPA.—According to Rule 146, every motion has to be brought on the floor of the House. The procedure laid down for the consideration of the motions is in rules 146 to 152. According to Rule 151:

> "The Speaker shall, at the appointed hour on the allotted day or the last of the allotted days, as the case may be, forthwith put every question necessary to determine the decision of the Assembly on the original question."

The procedure for the admission of motions is laid down in Chapter XVI. If motions are to be taken for consideration and put to vote, procedure laid down in this chapter has to be followed. But the present motion is different; it cannot be put to vote under rule 151. Then there is Rule 279. This procedure is applicable only when there is no set procedure provided otherwise. For the motion on hand, only Rule 146 and 151 are applicable. Rule 279 cannot come into picture here and it won't come to the rescue of the Government. If at all, it has to be taken under Rule 146 and 151. There should be a substantial motion. There cannot be the usual general motion on the floor of the House. Recently at the Committee appointed to consider these Rules, Rule 151 was taken up for amendment. So till it is amended, Rule 279 won't come in, here now. According to Rule 151, we have to discuss a substantial motion. There must be voting; without it, if we simply talk and disperse, it is no good. Therefore, a considered ruling may be given considering all these aspects.

Ruling of the Speaker on the point of order *re*: motion to consider the Mysore Pay Commission Report

Mr. SPEAKER.—Hon. Member Sri Nagappa has repeated what he had said on 23rd January 69 and he has added nothing new.

On 23rd January 1969 when Sri Ramakrishna Hegde Minister for Finance moved the motion that the Report of the Mysore Pay Commission be taken into consideration, Sriyuths D. B. Kalmankar and M. Nagappa raised points of order saying that the motion could not be moved.

The contention of Sri D. B. Kalmankar was that under Rule 148(7) a motion shall not anticipate discussion of a matter which is likely to be discussed in the same Session. He added that since he had given notice of a separate motion regarding the Report of the Pay Commission, the Minister could not move his motion as it would anticipate discussion of a matter likely to be discussed.

2-00 P.M.

The contention of Sri Nagappa was that the motion of the Minister did not involve any decision of the House as envisaged under the rules governing the motions. He referred to Rules 146, 147 and 148 in this regard.

The Minister for Parliamentary Affairs pointed out that the motion made by the Minister for Finance was under Rule 279 and not under rule 146 and under Rule 279 a policy statement or any other matter could be considered and that no decision was recorded on such a motion.

I have considered the points of order raised by the two members and the argument of the Minister for Parliamentary Affairs.

I find from the records of the Legislature Secretariat that the hon. Minister for Finance has given on 13th January 1969, soon after the Report of the Mysore Pay Commission 1966-68 was circulated to the members, a notice of his intention to make the following motion :-

"I beg to move that the Report of the Mysore Pay Commission 1966-68 be taken into consideration"

The hon. members Sriyuths M. Nagappa, D. B. Kalmankar, S. Chandrakant have given notice on 20th January 1969 under Rule 146 of the Rules of Procedure and Conduct of Business of the following motion :—

"This Assembly unanimously accepts the Recommendations of the Mysore Pay Commission, in toto."

It may be noted that the notice of the motion of the hon. Minister for Finance is earlier than the one given by the three hon. members by about a week.

The admissibility of motions of whatever description is governed by Rules 146, 147, 148 and 149 of the Rules of Procedure. Rule 151 provides for the putting of every question necessary to determine the decision of the Assembly, on the motion. This obviously is the procedure for the substantive motions. It does not purport to provide for the disposal of motions for discussion on a matter of general public interest for which provisions exist in Rule 279 of the Rules of Procedure. Thus Rule 279 is in the nature of a proviso or an exception to Rule 151. The Rule of harmonious construction is an universally accepted principle of interpretation of laws and rules. I, therefore, hold that Rule 279 applies to the motion, the notice of which is given by hon'ble Minister for Finance. This disposes of the point of order raised by the hon'ble Member Sri M. Nagappa regarding the applicability of the Rules 151 and 279.

As regards the notice of the motion given by the Hon'ble Minister for Finance, it was already admitted and placed in the list of business for the sitting of this hon'ble House on 23rd January 1969, as it

(MR. SPEAKER)

fulfilled all conditions specified in the said Rules 146, 147, 148 and 149 and was allotted time under Rule 150 on the day reserved for Government Business. It may be noted here that the Hon. Finance Minister took the earliest opportunity of giving notice of his motion *i. e.* 13th January 1969 when the present Session of the Assembly commenced soon after the circulation of the Mysore Pay Commission Report to the members. The objection to the admissibility of the Hon. Finance Minister's motion raised by the hon. Member Sri Kalmankar under Rule 148 clause (vii) *viz.*, "it shall not anticipate discussion of a matter which is likely to be discussed in the same session" has no validity in view of the fact that it is senior to the notice given by the three hon. Members by about a week and that it was admitted earlier. However, by irony of events, this objection of the hon. Member Sri Kalmankar boomrangs against the notice of the motion given by him and two other hon. members. There is one more objection to the admissibility of the notice of the motion given by the hon. Members. Under Rule 148 clause (iv) *viz.*, that it should be restricted to a matter of recent occurrence. The Pay Commission's Report was published in November 1968 and it was circulated to the members on 13th January 1969 *i.e.*, on the first day of the present session of the Assembly. The three hon. Members should have taken an earliest opportunity like the hon'ble Finance Minister to give their notice. A delay of one week has occurred on their part to give their notice. I, therefore, regret my inability to admit their notice as it is barred under Rule 148 clauses (iv) and (vii).

The only point that remains to be dealt with is the objection of hon' ble Member Sri Nagappa that the Rule 279 is not meant for the discussion of matters like the Mysore Pay Commission Report.

The Pay Commission is appointed under an Executive Order. But later on the provisions of the Commissions of Inquiry Act, 1952 (Central Act 60 of 1952) have been made applicable for certain purposes. With the result, the Commission is deemed to be one appointed under the Central Act. But all the same the position does not seem to vary. The 1952 Act does not specify in what way the report should be dealt with by the House. In the absence of such a provision in the Act the matter may be brought before the House in the form of a motion.

It is upto the Government to have the matter discussed in whatever form it likes. It may bring a substantive motion and get a decision of the House. Or it may bring a motion that the report be taken into consideration. Usually reports of Committees like P.A.C. etc., are discussed only in such a form. Therefore the contention of hon'ble Member Sri Nagappa is not tenable. The motion moved by the Hon. Minister is in order.

The hon. Members Sriyuths M. Nagappa, D. B. Kalmankar and S. Chandrakanth may, if they so choose, move a substitute motion to the one of the hon'ble Minister for Finance under Rule 279, in

appropriate words and at appropriate time *i.e.* before the discussion on the Finance Ministers motion commences. Now, I will place the motion before the house. Motion moved :

> "That the report of the Mysore Pay Commission, 1966-68, be taken into consideration."

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ವೇತನ ಆಯೋಗದ ವರದಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲಸ ಇದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಗೆ ಬಾರದಿರುವುದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರ ಹಾಗೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಬೇಕಾಗುವುದು, ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ಹೇಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ? ಆ ವಿವರಗಳಿಲ್ಲದೆ ನಾವೇನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕು? ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇರಬೇಕಾದ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಲ್ಲ—ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಲ್ಲ......

Mr. SPEAKER.—The Finance Minister has written to me a letter that he had to leave the headquarters for some very urgent work and that he has left and in his absence Sri K. Puttaswamy, Minister for Law Labour and Parliamentary Affairs, will attend to the legislative work.

Sri S. SIVAPPA.—Even the Parliamentary Affairs Minister is not present in the House.

Mr. SPEAKER.—He is in the Upper House now. There are other Ministers here and they will take notes.

† **Sri K. PUTTASWAMY.**—Sir, this House is aware that the Government have from time to time increased the emoluments of the Government servants either by themselves or on the recommentation of the Pay Committee. Just before 1957, the Old Mysore State constituted a Pay Committee. The report of that committee was not implemented. Soon after the reorginsation of the State, an official committee was constituted and that committee adopted most of the recommendations of the Pay Committee referred to and these recommendations were implemented. All these recommendations were implemented with effect from 1st January 1957 giving liberal weightage increments. An Official Committee was again constituted in 1961 and their recommendations merging a portion of the dearness allowance was given effect to from 1st January 1961. The House has also been made aware of the fact that during the third five year plan period the State Government had to incur expenditure of Rs. 30 crores for increasing the emoluments of Government servants.

The House is aware that the Fourth Finance Commission considered the State's case and a major portion of the commitment on account of dearness allowance, etc., was taken into account in giving its award. But that Commission did not make any provision for any further increase during the fourth plan period.

An official Committee was also constituted by Government with the Finance Minister as Chairman to evolve a pay structure on the basis of the scales obtaining in Madras.

(SRI K. PUTTASWAMY)

There were frequent representations from the Non-Gazetted Officers' Association for constituting a Pay Commission. There were also interpallations on the floor of this House. An assurance was also given to consider them sympathetically.

The Government constituted a One Man Pay Commission with Justice T. K. Tukol, Judge of the High Court of Mysore as Chairman. The House is also aware of the terms of reference. The Commission submitted interim reports regarding enhancement of dearness allowance and certain relief to pensioners. These recommendations were accepted by Government and orders were issued. The recommendation on account of the interim reports has involved a commitment of Rs. 14 crores per annum. The Commission has examnied 610 witnesses comprising persons from various sections of society and representing different Associations and Departments.

Sir, the main recommendations of the Commission are as follows:

1. Minimum wage of Rs. 60 per month exclusive of dearness allowance and other allowances.
2. Reduction of the existing 107 scales to 27 scales.
3. Counting of part of the dearness allowance as additional basic pay.
4. Grant of Central rates of dearnese allowance.
5. Bifurcation of C. C. A. and H. R. A. and grant of small increase.
6. Leave encashment benefits.
7. Revision of D. A. rates.
8. Liberalisation of pension Rules.
9. Cash allowances for minor ailments to Government servants Class III, Class IV and Pensioners.
10. Marriage advances and educational concessions.

The broad details of the extra cost on acount of the recommendations of the Pay Commission are as follows:

		(In Lakhs) *Immediate cost.* Rs.	*Average cost.* Rs.
Revision of pay scales	...	800	1,122
Dearness allowance	...	275	275
Cash allowance for minor ailments	...	177	177
Marriage advance	...	100	100
Other recommendations	...	167	195
Local bodies, aided institutions, etc. in respect of revision of pay scales		268	374
	Total cost	1,787	2,243

In the State there are 2.4 lakhs of Government employees. Total revenue of the State for 1968-69 excluding plan grants and receipts from Government Industrial Concerns is Rs. 170·26 crores. The total expenditure of the State for 1968-69 excluding expenditure on Plan and Centrally sponsored schemes and working expenses of Government Industrial Concerns but including dearness allowance increases given effect to from 1-3-1968 not included in the Budget Estimates for 1968-69 is Rs. 15·92 crores. The total estimate of the expenditure on Pay of Officers, Pay of Establishment and other allowances during 1968-69 including dearness allowances increase from 1-3-1968 is Rs. 71.53 crores. This does not include revenne expenditure and expenditure on local bodies, but it includes 80 per cent of the grant-in-aid to educational institutions and dearness allowance grant to local bodies. The percentage of establishment charges to net revenue is 42 per cent. The percentage of establishment charges to net expenditure is 46 per cent. Taking the average extra cost on account of the recommendations of the Pay Commission, the percentage of wage bill to revenue would be 55 per cent and with reference to total expenditure it would be 53 per cent. The extra cost is about 30 per cent of the expenditure on establishment charges. The Pay Commission has also made certain other recommendations such as, (1) allowances to children of Government servants who work in places where educational facilities are not available; (2) provision of home orderlies to Class I officers; (3) grant of amenities allowances to Forest Officers. The extra cost on account of these recommendations cannot be readily assessed.

This is the picture that I am able to give. Hon. Members were given copies of the Pay Commission's Report on 13th January 1969. I am sure Hon. Members have had opportunity to go through the several recommendations that Justice Tukol has made.

It is my duty to acknowledge with gratitude the good work that Justice Tukol has done.

I am sure this House will consider the report dispassionately and Hon. Members will offer their constructive comments.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I want to seek certain clarifications from the Hon. Minister before we proceed further. This is an unparalleled situation in which we are meeting today. Hitherto, if you take history, all the revisions of pay scales from 1957......

Mr. SPEAKER.—The Hon. Member is making a speech.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I am only asking for clarification. I will take my own time for speech. No Government ever consulted the Legislature before they thought of either accepting or rejecting or modifying any recommendations of the Pay Commission. By this time a number of Committees and Commissions were appointed by Government and Government took decisions on their reports and placed them before the House. Now a piquant situation has arisen where Government have

(Sri H. Siddaveerappa)

simply placed the report before the House. I may tell the Hon. Minister we have read the report to the extent that we can and have marshalled all the facts. What is it that the Government want us to do? What is the lead they are giving us? What are their views? The Government are the employers and the employees totalling 2.4 lakhs are looking to them and not to us. Therefore, I would like to know what lead they would like to give to this country and also for the enlightenment of this House? What is it that they are going to do? I would like to have clariffication on these points before we consider this Report.

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, I do not agree with the Hon. Member that 2.4 lakhs of Government employees are looking only at the Government for implementation of this Report. In my humble opinion, they are looking at this august House. I have already given the picture of the Pay Commission Report and what would be its possible impact on the finances of the State. Therefore, before taking a decision on the several recommendations that are contained in the Pay Commission Report, the Government is seeking the opinion of the Hon. House. Hon'ble Member Sri Siddaveerappa said that a piquant situation has been created. It is not the desire of the Government to embarrass this House or any Member of this House. We do need their advice on the several recommendations that have been made. I may say that the Government may find it rather difficult to implement all the recommendations of the Pay Commission that they have made, and when they take up the question of implementation they may not be able to implement even some of the recommendations to the extent to which the Pay Commission have made the recommendations. All these factors will have to be taken into consideration. Government are anxious to implement the recommendations of the Pay Commission keeping in mind the finances of the State and the resources that this Government is able to tap.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಈಗ ಪೇ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ಅನ್ವಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ, ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಅನ್ವಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ನಾವು ಅದರ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

Mr. SPEAKER.—The Hon. Member can refer to it in his speech. I will give full opportunity to every one to speak.

Sri T. R. SHAMANNA.—Sir, my learned friend Sri Siddaveerappa asked a pertinent question as to what compelled the Government to place this Report before the Assembly when it was not being done in previous cases?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಪೇ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಲಹೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಆಖೈರು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ತುಕೋಳ್ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿಯನ್ನು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದನೆ, ಎರಡನೆಯ, ಮೂರನೆಯ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರಲಿ. ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ

Sri D. B. KALMANKAR.—In Chapter XIII of Volume I, it has been stated that a recommendation is there regarding the strength of the Council of Ministers. But in the Report there is not even a word mentioned about it. I want to know whether there is such a recommendation or not and whether it is contained in some other Volume?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಇನ್ನು ಯಾವ ವಾಲ್ಯೂಮ್ ಸಹ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ವರದಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಕಾಂಟ್ರಡಿಕ್ಷನ್ ಏನಾದರು ಇದ್ದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ತೋರಿಸಿಕೊಡಬಹುದು.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—In Chapter XIII it is clearly stated that the Commission has also recommended about the possible retrenchment of the Ministry!

Sri K. PUTTASWAMY.—That is a point on which the hon'ble members can make certain comments.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪೆಸಿಫಿಕ್ ರೆಕಮಂಡೇಷನ್ ಇದೆ. ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರಿಯನ್ನು ರೆಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಶಿಫಾರಸ್ಸನ್ನು 13 ನೇ ಚಾಪ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆಂದು ತುಕೋಳ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಆ ಚಾಪ್ಟರ್‌ನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ನೋಡಿ. ಮೊನ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಸಂಬಳದ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ವಿಷಯ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮತ್ತು ತುಕೋಳ್ ಅವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ತರಹದ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಸಹ ಹೇಳಿದರು. ತುಕೋಳ್ ವರದಿಯ 33ನೇ ಪೇಜು, ವಾಲ್ಯೂಮ್ 1ರಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ 13ನೇ ಚಾಪ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಮತ್ತೆ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿಸುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದಿರಾ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ರೆಫರ್ ಮಾಡಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನನ್ನ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೆಂದರೆ, ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ಸ್‌ನ್ನು ರೆಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ 13ನೇ ಚಾಪ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರಿಗೆ ಈ ಆಯೋಗದ ರೆಕಮೆಂಡೇಷನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ತಾವು ಈ ಚರ್ಚೆನಡೆಯುತ್ತಿರಲಿ, ಇನ್‌ಫರ್‌ಮೇಷನ್ ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಈಗ ಹೇಳಿದಿರಿ ತಾವು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ನಾವು ಭಾಷಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

2-30 P.M.

ಇದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಕೆಲವರು ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ವಿವರಣೆಗಳೂ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಮೇಲೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ದುರದೃಷ್ಟದ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ)

ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ಎಲ್ಲೋ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಅವರೇನಾದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರೇನೋ ಅಂಡಮಾನಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂತೂ ಅವರು ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಬರುವವರೆಗಾದರೂ ಇದನ್ನು ತಡೆ ಹಿಡಿದು ಆ ನಂತರ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬಹುದೇ ಹೇಗೆ ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಲಾ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೂಡ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರುವಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಹೇ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಏನೇನು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಒದಗಿಸದೇ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಅದು ಯಾವುದು ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಏನು ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ಮೊದಲು ಕೇಳೋಣ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್ (ನರಸಿಂಹರಾಜ).—ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇನೆ. ತುಕೋಳ್ ಕಮೀಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟು ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗಾಗ್ಗೆ ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅರ್ಧಂಬರ್ಧ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನಾವು ಹೇಗೆ ತಾನೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ? ಇದರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು, ಎರಡು, ಮೂರು ಹಾಗೂ ನಾಲ್ಕನೇ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಹಣ ಬರುತ್ತಿದೆ, ಮತ್ತು ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂಬಳ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ವಿವರಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಇಂದು ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅವರೇನೂ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ನಾವು ಹೇಗೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದು ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ (ಅರಕಲಗೂಡು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರೀ ತುಕೋಳರವರೂ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನಿದೆ ನಮ್ಮಿಂದ ಯಾವ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳುಬೇಕು ಸರಕಾರದ ಧೋರಣೆಯೇನು ಇಂತಿಂತಹ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಇದರ ಖರ್ಚಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಹಣ ತರಬಹುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಅದು ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಹಿಂದೆ ಇಂಟೆರಿಂ ರಿಪೋರ್ಟು ಕೊಟ್ಟಾಗ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಬಂತು. ಈಗ ಇವನ್ನು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟು ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಖರ್ಚು ಬರಬಹುದು ಎನ್ನುವ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ವರದಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಗೌಡರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಂತೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರ ಮೇಲೆ ಗೂಬೆ ಕೂರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. They do not consult us. If they are really sincere, they should have come forward with a formal motion.

Sri D. B. KALMANKAR.—As the Leader of the Opposition stated, we want the figures for each category. This report is contained in five volumes. I want to know how much money will be realised by imposing sales tax and by improving the Revenue sources according to the suggestions continued in the report so that we may consider them. The Commission has proposed to increase the sales tax, agricultural income tax and so many other things. Therefore, all this information may be furnished so that we may consider and give our considered opinion.

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, certain members are trying to extract some information from the Government. Certainly, I am not reluctant to give information that is required. Whatever I have, it is my duty to give. I have already made a statement which contains what would be the approximate commitment of the State if the recommendations of the Commission are implemented. Hon. Member Sri Kalmankar wanted certain information from me. Sir, about the income that the Government is getting from several sources which he mentioned in his speech, they are contained in the budget estimates. It would not be possible for Government to say what exactly the income the State would get from various sources when the increase is effected. Also it is not possible at this stage to say what exactly would be the expenditure if the recommendations are implemented. I am sure the Hon. Member will appreciate the position of the Government. What increase is going to be effected is not yet thought of. Therefore, I submit it is not possible for me to give that information.

I am sorry Sir, if I have created such an impression. I only said during the course of discussion I would be able to get that information and supply to the Hon. Members. I have given information with regard to the financial commitment the State would have to face if the Tukol Commission's report is implemented. Some other members wanted to know the financial commitment on account of increase in salaries, etc., in respect of class III and Class IV employees. Sir, I would be able to supply that information tomorrow, because it has to be calculated and furnished.

With regard to the other information asked by some Hon. Members about the observations of the Pay Commission on page 33, the Commission has offered its suggestions in regard to the strength of the Council of Ministers in Chapter 13 and Government may examine those suggestions and take appropriate action. Hon. Members have also drawn the attention of this House to the fact that in Chapter 13 no recommendation has been made. Sir, I cannot comment on the omission or on the inclusion of this observation on page 33, as the Hon. Minister for Finance has already made it clear that the terms of reference for the Pay Commission was to consider and make recommendations in relation to the salary and emoluments, etc., with regard to the employees of the Government. He has also made it clear that the Ministers are not employees of the Government. It may be, perhaps the Pay Commission has subsequently realised this position and they have not made any reference to the Council of Ministers and that is all that I can say.

Mr. SPEAKER.—Now the question is whether there is any omission on the part of the Government in printing the whole report of the Commission.

Sri K. PUTTASWAMY.—I am sorry for such a remark by Hon. Members. I may assure the House that no such thing has been done.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Why not you get a clarification from the Pay Commission and place it before this House?

Sri K. PUTTASWAMY.—I don't think it is necessary in view of the stand the Government has taken that the Pay Commission was requested only to make recommendations in regard to pay structure, etc., of Government employees and not on the Government.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಕಳೆದು ಹೋದ ಲಂಕನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. It is a responsible body which has given the report.

Mr. SPEAKER.—Now the Hon. Minister Mr. Puttaswamy has furnished broad details of the financial implications. As far as I can see, all that is required is, the Hon. Members could give some guidelines to the Government to enable them to take a decision one way or the other. With regard to the observation of the Commission on page 33 of the report, Hon. Members are quite free to comment on the strength of the Ministry and say that it should be reduced or things of that sort or whatsoever they like. The Commission has completed its work and I think it has now become *defacto* powerless. The Government has made it clear that the report has been printed as it came from the pen of Mr. Justice Tukol and circulated to Hon. Members without omission or suppression. Nothing prevents the Hon. Members from giving guidences to the Government even in regard to the strength of the Council of Ministers. Now, Mr. Nagappa has given notice of a substituted motion. It has to be moved before the discussion starts. I call upon Mr. Nagappa to move his substitute motion.

Sri M. NAGAPPA.—Sir, I beg to move that:

"This Assembly accepts the recommendations of the Mysore Pay Commission of 1966-68, regarding :—

(*a*) the pay scales fixed for the Non-Gazetted employees;

(*b*) the Gazetted Officers whose basic salary is Rs. 350 per month only;

(*c*) the abolition of various categories of posts except the IV grade employees;

(*d*) re-organisation of Secretariat;

and rejects the recommendations regarding the enhancement of taxes *i.e.*,

(*a*) land revenue;

(*b*) surcharge;

(*c*) sales tax;

(*d*) imposition of agricultural Income-tax on the food-grain producers, etc., and

(*e*) recommendation regarding the enhancement of Salary of Gazetted officers whose basic salary is more than Rs. 350 per month."

Mr. SPEAKER.—Motion moved:

"That this Assembly accepts the recommendations of the Mysore Pay Commission of 1966-68, regarding:—

(*a*) the pay scales fixed for the Non-gazetted employees;

(*b*) the Gazetted Officers whose basic salary is Rs. 350 per month only;

(*c*) the abolition of various categories of posts except the IV grade employees;

(*d*) re-organisation of Secretariat;

and rejects the recommendations regarding the enhancement of taxes, *i.e.*,

(*a*) land revenue;

(*b*) surcharge;

(*c*) sales tax;

(*d*) Imposition of agricultural Income-tax on the foodgrain producers, etc., and

(*e*) recommendation regarding the enhancement of salary of Gazetted Officers whose basic salary is more than Rs. 350 per month."

Both the original motion moved by the Hon. Minister for Finance and the substitute motion moved by Hon. Member Sri Nagappa are before the House. I call upon Sri Shivappa to initiate the discussion.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—The only point I wanted to know from the Hon'ble Minister was, whether this was not the first time the recommendations of this nature was ever unreservedly placed before the House for discussion. So far as I know, within my experience, never before the legislature was consulted as to what should be paid to the Government employees. Even when we were in the Government, quite a number of times, we increased D. A. and other things. Four interim reports involving an expenditure of 14 crores, they have accepted without consulting us. Not only that, there is the big question: I am rather intrigued as to why this report should come before us in this form. Why not you take a decision and then place it here? I want to know from the Government, because no reply came for that question.

Sri K. PUTTASWAMY.—I already met that point also. Perhaps it escaped the notice of the hon' Member. First I would request the hon' Members not to read too much in between the lines. There is absolutely nothing; the Government have not tried to keep back anything. Sir, very often, the complaints are made on the floor of the House that this House was not taken into confidence before the report was accepted or implemented or acted upon. And when the Government comes before this House requesting their opinion, they

(SRI K. PUTTASWAMY)

say: 'why have you come before us?' or why have you not taken a decision? The Hon. House will readily agree that this report has a far-reaching effect and more so on the finances of the State. Therefore, the Government considers it desirable to have the advice of the hon. Members before they take a decision in the matter.

Sri S. SIVAPPA.—Sir, on page 26 it is said that the expenditure on Government establishment is only 48.25 crores and is 26.4 per cent of the total expenditure. But the information given by the Hon. Minister is that it is 71.54 per cent and is 42 per cent of the total expenditure. In the Pay Commission Report, figures are given on page 7. The expenditure on salaries and allowances of employees under State Administrations, including the expenditure on non-plan schemes works out to 53.35 crores, whereas according to the Hon. Minister, it is 71.53 crores.

Mr. SPEAKER.—Probably it is after the recommendations are accepted.

Sri K. PUTTASWAMY.—Here it is expressed in terms of percentage. There I have given the figure. It is for the Hon. Leader of the Opposition to make comments on my speech.

Sri S. SIVAPPA.—The figures furnished must be correct. At the outset, I want to know whether Rs. 71.53 crores is correct or whether Rs. 53 crores is correct?

Sri K. PUTTASWAMY.—What I have stated on the floor of the House is correct.

Sri S. SIVAPPA.—The whole thing is based on incorrect figures. Why should we comment on this?

Sri K. PUTTASWAMY.—If that is the inference of the Hon. Leader of the Opposition, I have nothing to say.

Sri S. SIVAPPA.—If that is the attitude of the Hon. Minister, then I say, no useful purpose will be served by my speaking on the subject and why should we waste the time of the House?

Mr. SPEAKER.—The Minister says that he has funrished the available figures, now the Hon. member may state the points in the course of his speech on the subject.

Sri S. SIVAPPA.—When the Government is making the statement, they must be responsible.

3-00 P. M.

Sri K. PUTTASWAMY.—There is disparity. I never disputed the different figures that were cited here. The House is aware that the calculations that the Pay Commission had made was on the basis of the structure of salary, D. A. and other amenities that were being given

at that time. In my speech I have stated that the Pay Commission gave interim reports and they were implemented and the costs due to the implementation of the interim report are also stated. The Pay Commission have not taken into consideration the grant in aid that is paid to the grant-in-aid institutions and also local bodies. Therefore the figure that I have given represents the calculations as on date, presuming that the report of the Pay Commission is implemented. That is the reason for the difference in these figures.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸರಕಾರ ತುಕೋಲ್ ಕಮಿಟಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಸಭೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟೊಂದು ಇಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಯಾವ ಸರಕಾರವೇ ಆಗಲಿ ತನ್ನ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಬಳದ ಏರಿಕೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಧೈರ್ಯವಿದ್ದರೆ ನೇರವಾಗಿ ಅದು ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತಾನೇ ಹೊರಬೇಕು. ಇಂದು ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರುವುದಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ತಾನೇ ಮಾಡಿದ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯು ವರದಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ಶಾಸನಸಭೆ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಅದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇಳುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸರಕಾರ ತಾನು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿದೆ, ಒಂದು ನಾಟಕವಾಡುತ್ತಿದೆ, ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸ ಇದು ಎಂದು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಬಳದ ಏರಿಕೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ವರದಿ ಬಂದಿದೆ. ಇಂದು ತುಕೋಲ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿ ಮನುಷ್ಯನಾದವನು ಉತ್ತಮವಾದ ಜೀವನ ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆ ಕನಿಷ್ಟವಾಗಿ ಅವನಿಗೆಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಕೂಲಿಗಳಿಗೆ ಯಾವರೀತಿಯ ವೇತನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವ ಈ ಸರಕಾರ ಅದರಂತೆ ಜಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಲು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರುವ ಸರಕಾರ ಇಂದು ತಾನೇ ಯಜಮಾನನಾಗಿ ತಾನೇ ನೇಮಕ ಮಾಡಿರುವ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುತ್ತಿದೆಯೇ, ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಗೆ ತನ್ನ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊರುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಬಹಳ ಧೀರ್ಘವಾಗಿ ವರದಿಮಾಡಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ದಿವಸ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ ಮತ್ತು ಜೀವನಮಟ್ಟ ನೋಡಿ ಅದಕ್ಕನು ಗುಣವಾಗಿ ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜನರಿರಬಹುದು ಎಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿರಬಹುದು. 3 ಜನರಿರುವ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಅನ್ನ, ಮೈತುಂಬ ಬಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಷೆಲ್ಟರ್- ಭಾರಿ ಮನೆಯಲ್ಲ, ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಗುಡಿಸಲು ದೊರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕು ಎಂದು ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಚರ್ಚೆ ಬಹಳ ವಿವಾದಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಪೇಕಮಿಷನ್ ಕೂಡ ಇದೇರೀತಿ ಜೀವನಮಟ್ಟವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ತುಕೋಲ್ ಕಮಿಷನ್ ಕೂಡ ತನ್ನದೇ ಆದ ನೀತಿಯನ್ನಳವಡಿಸಿ ಕೊಂಡು ಎಷ್ಟು ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪರಿಣತರು ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಆರೋಗ್ಯವಂತನಾಗಿರುವವನಿಗೆ ಆತನಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯವಿರಬೇಕಾದರೆ 3 ಸಾವಿರ ಕ್ಯಾಲೊರಿಗಳಷ್ಟು ಆಹಾರ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಹಾರ ಕೊಡಬೇಕು, ಇಷ್ಟು ಕೊಡಲು ಈ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೊನೆಗೆ 2,800 ಕ್ಯಾಲೊರಿಗಳ ಶಾಖಾಂಶವಿರುವ ಆಹಾರ ವನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ಅದೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ಸುಮಾರು 2600 ಕ್ಯಾಲೊರಿಗಳಷ್ಟಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ರಾಗಿ, ಗೋಧಿ, ತರಕಾರಿ, ಹಾಲು, ತುಪ್ಪ, ಕೋಳಿ ಮೊಟ್ಟೆ ಮುಂತಾದ್ದೆಲ್ಲಾ ಬೇಕು. ಈ ತುಕೋಲ್ ಕಮಿಷನ್ನಿಗೂ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಮಿಷನ್ನಿಗೂ ಒಂದು ಮೂಲಭೂತವಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಇಂದು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಒಂದು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ 3 ಜನರು ಇರುವರೆಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಇಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಕನಿಷ್ಠವೇತನ ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಬೇಸಿಕ್ ಪೇ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಮಿಷನ್ 70 ರೂ ಇರಬೇಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಕಮಿಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಬೇಸಿಕ್ ಪೇ 60 ರೂಪಾಯಿ ಇರಬೇಕು, ಡಿ. ಎ. 65 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಒಟ್ಟು ಸುಮಾರು 125 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಮಿಷನ್ ಬೇಸಿಕ್ ಪೇ 70 ರೂಪಾಯಿ ಇರಬೇಕು, ಡಿ. ಎ. ಸೇರಿ ಸುಮಾರು 135 ರೂಪಾಯಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದೆ. ಇಂದು ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳ ಬರುವವರು ಸರಕಾರದ ಬೆನ್ನುಮೂಳೆಯಿದ್ದಹಾಗೆ. ಅವರಿಗೆ ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಊಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟರೂ ಅವರ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯದ ವಿಷಯವನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಎಂಥವರೇ ಆಗಲಿ ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳುಗಳಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ಅನ್ನ ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ಕೊನೆಯಪಕ್ಷ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ 150 ರೂಪಾಯಿಗಳಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ವರಮಾನವಿರಬೇಕು. ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಂಸಾರ ಕಾಪಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಷ್ಟನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಎರಡನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಮನುಷ್ಯ ಬಾಳಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕು ಎಂಬು ನಿರ್ಧಾರಮಾಡುವುದು ಈ ಸಭೆಯ ಪ್ರಥಮ ಕರ್ತವ್ಯ, ಪವಿತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿದರೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಸರಕಾರ ಇದುವರೆಗೆ ಏನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನೇಕೆ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಮಿಷನ್ ವರದಿ ಓದಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು, ಇದು ನಾವು ಮಾಡುವ ವಿಚಾರವಲ್ಲ. ಈ ವರದಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸುಮಾರು 3-4 ವಾರಗಳಾಗಿವೆ, ಹಾಗಿರುವಾಗ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರುವಾಗ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಅರೆಹೊಟ್ಟೆ ತಿನ್ನುವವರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ಅನ್ನ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕು, ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕೇ, ಬಿಡಬೇಕೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಈವೊತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದನೇ ವರ್ಗ, ಎರಡನೇ ವರ್ಗ ಮೂರನೆ ವರ್ಗ, ನಾಲ್ಕನೇ ವರ್ಗ ಎಲ್ಲ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಹಣದ ಹೊರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 22 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೇ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ತಾವು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅವತ್ತು ಕೇಳಿದೆ. ಆ ಅಂಕಿಅಂಶ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಕನಿಷ್ಟ ವರಮಾನ ಎಷ್ಟಿರಬೇಕೆಂಬುದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಮತ್ತು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಜೀವನವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಿರಬೇಕೆಂಬುದು ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇವತ್ತು ನಾವು ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತು ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಏರುಪೇರು ಇಲ್ಲದೆ ಒಬ್ಬ ಬಹಳ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಜೀವನವನ್ನು ಮಾಡುವವನು ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಕನಿಷ್ಟವಾದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮಾಡುವವನು. ಇವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಹಾರ, ವಸತಿ ಮತ್ತು ಬಟ್ಟೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ಅತಿ ಕಿರಿದು ನಾಲ್ಕನೇ ವರ್ಗದ ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮವಾದ ಮೊದಲನೆ ವರ್ಗದ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅಂತರ ಇರಬೇಕೆಂಬುದು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಆಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಕೊನೆ ಪಕ್ಷ ಅತ್ಯಂತ ಕೆಳಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗೂ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗೂ ಒಂದರಿಂದ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಇರಬಾರದು. ಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಕೂಡ ಜಾಸ್ತಿ ಇರಬಾರದು ಈ ಒಂದು ಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ತತ್ವವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ತುಕೋಳ್ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಾವು ಹೇಳಬಹುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಇದ್ದರೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ, ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ, ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ಇರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ಅಂತರ

ಇರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರ ಮಾಡುವಾಗ ಒಂದರಿಂದ ಹತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಯಾರಿಗೂ ಇರಕೂಡದು. ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೇಟ್‌ನಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ತುಕೋಳ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಇವತ್ತು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೋ ಆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ, ನಮಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ಕಡೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಮನಷ್ಯ ನನ್ನ ಬಂಧು ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ಕೆಲಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲವು ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಏನಿದೆ ಈ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಎಕಾನಮಿ ಮೆಷರ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ನಮಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೇಳಿ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹೊಸ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಈವೊತ್ತು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ನೀತಿ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ, ಯಾವ ಇಲಾಖೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಹುದ್ದೆಬೇಕು, ವರ್ಕ್ ಲೋಡ್ ಎಷ್ಟಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ನೀತಿ ಇಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಇಂಜನಿಯರುಗಳ ಬೇಕು, ಎಷ್ಟು ಓವರ್ ಸೀಯರುಗಳು ಬೇಕು ಎಂಬುದು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ, ನಿಮಗೆ ಯಾರಿಗೋ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕು ಇದೇ ಆಗಿದೆ. ಎರಡು ಹೊತ್ತು ತಾವು ಇಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತೀರಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ ಈ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಇವತ್ತು ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಇದೆ, ಎಷ್ಟು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರಬೇಕು ವರ್ಕ್‌ಲೋಡ್ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದು ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಶುರುವಾಗಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ, ನಿಮ್ಮ ಗುಂಪನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ನಿಮ್ಮ ಬೆಂಬಲಿಗರು ನಿಮಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ 29 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ 29 ಜನರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರೇ ಹೊರತು ಈ ದೇಶದ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಕ್ರಮವನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ತತ್ವಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳುಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ, ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾದ ಒಂದು ನೀತಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಬಂದಾಗ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿ, ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಇದ್ದಾಗ ಒಂದು ರೀತಿ. ಅಥವಾ ಇನ್ನೆಲ್ಲೋ ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರು ನಾವು ಹೀಗೆ ಮಾಡೋಣ ಅವರು 25 ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ನಾವು 45 ಜನ ಏಕೆ ಇರಬಾರದು ಎಂಬುದೇ ಆಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಲ್ಲಾ, ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯವಾದ ಮದರಾಸನ್ನು ನೀವು ಏಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ? ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ ನೋಡಿ. ನಿಮಗೆ ಯಾವುದು ಬೇಕಿಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು ಜನ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕು ಅಂತ ಅನ್ನುವಾಗ ನೀವೇಕೆ ಇಷ್ಟು ಜನ ಇರಬೇಕು ? ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ, ಕೆಲಸ ಎಷ್ಟಿದೆ, ಕಾರ್ಯಭಾರ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಇರಬೇಕು, ಒಂಬತ್ತು ಜನರೇ 20 ಜನರೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನೀವು 29 ಜನ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾವು ಹತ್ತು ಜನರೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ' ಅವರೂ ಕೂಡ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಜನರೇ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಕೈಕೆಳಗೇ ಇರತಕ್ಕ ಸಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ವಿಚಾರವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ ಈವೊತ್ತು ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ಕೂಡ ಬಹಳವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಆಖೈರು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಜನರು ನೋಡಬೇಕು, ಎಷ್ಟು ರೆಡಟೇಪಿಸಂ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಯಾವುದೇ ಪತ್ರ ಹೋದರೂ ಕೂಡ ಅದು ನಾಲ್ಕು ಜನರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಒಬ್ಬ ಕೇಸ್‌ವರ್ಕರ್, ಆಮೇಲೆ ಸೆಕ್ಷನ್ ಆಫೀಸರು, ಆಮೇಲೆ ಅಂಡರ್ ಸೆಕ್ರೆಟೆರಿ, ಆಮೇಲೆ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಸೆಕ್ರೆಟೆರಿ, ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಜನರಾದ ಮೇಲೆ ಸಕ್ರೆಟೆರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟೆರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಂದು ಕಾಗದ ವಿಲೇವಾರಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಎರಡು ಹಂತ ಸಾಕಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೇಸ್‌ವರ್ಕರ್, ಅವರಾದಮೇಲೆ ಸೆಕ್ಷನ್ ಆಫೀಸರು. ಸೆಕ್ಷನ್ ಆಫೀಸರಿಂದ ಸೆಕ್ರೆಟೆರಿಯವರಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಈಗಿರತಕ್ಕ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಹೊರೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ತಾವು ಸೆಕ್ರೆಟೆರಿಯಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಇಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರಗಳೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಬರಬೇಕು, ಸಾಲ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಕ್ವಿಸಿಷನ್ ಆಗಬೇಕಾದರೆ, ಯಾವುದಾದರೂ ಗ್ರ್ಯಾಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಕೂಡ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್‌ಗೇ ಬರಬೇಕು.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕು ಸೆಕ್ರೆಟೆರಿಯವರು ಒಪ್ಪಬೇಕೆಂದರೂ ಫಾರ್ಮಲ್ ಆಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿಯೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಸೆಕ್ರೆಟೆರಿಯವರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದೇ ತುಕೋಳ್ ಕಮಿಟಿಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗದಂತೆ—ಅದನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಗೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಮೊಖ್ತೇಸರ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 40ರಷ್ಟು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಇಲಾಖೆಯ ಮೊಖ್ತೇಸರರುಗಳಿಗೆ ವಹಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಇಂದು ತಾವು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡದಿರುವುದರಿಂದ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳ ವಿಲೇವಾರಿಯಲ್ಲಿ ರೆಡ್‌ಟೇಪಿಸಂಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ. ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೆಟ್ ಏನಿದ್ದರೂ ಇದೊಂದು ಪಾಲಿಸಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಛೇರಿ. ಇಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪಾಲಿಸಿಗಳನ್ನು ಎಗ್ಸಿಕ್ಯೂಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಇಲಾಖಾ ಮೊಖ್ತೇಸರರುಗಳು. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಇಲಾಖೆಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಸೆಕ್ರೆಟೆರಿ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಹಾಲಿ ಈಗೇನು ಈ ಸೆಕ್ರೆಟೆರಿಗಳ ಕೈಕೆಳಗಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಯ ಮೊಖ್ತೇಸರರಿಗೆ ವಹಿಸಿದರೆ ಕೆಲಸಗಳು ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ: ಕೆಲಸಗಳು ಬೇಗನೆಯೂ ಆಗುತ್ತವೆ; ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಖರ್ಚೂ ಸಹಾ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವೂ ಆದಂತಾಗುವುದು. ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸೆಕ್ರೆಟೆರಿ ಕೆಲವು ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ರೆಟೆರಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟೆರಿ, ಅವರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಒಬ್ಬ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸೆಕ್ರೆಟೆರಿ ಆತನ ಕೈಕೆಳಗೆ ಒಬ್ಬ ಅಂಡರ್ ಸೆಕ್ರೆಟೆರಿ ಮತ್ತು ಆತನ ಕೆಳಗೆ ಒಬ್ಬ ಸೆಕ್ಷನ್ ಆಫೀಸರ್ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಕೇಸ್ ವರ್ಕರ್—ಹೀಗೆ ಈ ದಿವಸ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳು ಆರು—ಏಳು ಕೈಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಓಡಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅಂದರೆ ಇಂಥಾ ಒಂದು ಪ್ರೊಸೀಜರನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ರೆಡ್ಟೇಪಿಸಂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಇನ್ನಾದರೂ ತಪ್ಪಿಸಿ ಸೆಕ್ರೆಟೆರಿ ಈತನ ಕೈಕೆಳಗೆ ಒಬ್ಬ ಸೆಕ್ಷನ್ ಆಫೀಸರ್ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಕೇಸ್ ವರ್ಕರ್ ಹೀಗೆ ಆರು ಕೈಗಳಿದ್ದುದನ್ನು ಮೂರು ಕೈಗಳಿಗೆ ಇಳಿಸಿದರೆ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯಬಹುದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಂದಿನಂತೆ ಒಂದು ಕೈಯಿಂದ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳು ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಎಂಟು—ಹತ್ತು ದಿನಗಳು ಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ತಿಂಗಳಗಟ್ಟಲೆಯೂ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ದಿವಸ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೆಟ್ ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ನ್ಯೂನತೆಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕೇಸ್ ವರ್ಕರ್ ಆತನ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬ ಸೆಕ್ಷನ್ ಆಫೀಸರ್ ಮತ್ತು ಆತನ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಇಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಇನ್ನುಳಿದ ಶಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಲೇಬೇಕು. ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಆರು ಕೈಗಳು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮೂರು ಕೈಗಳಿಗೆ ಇಳಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಇಲ್ಲಿ ರದ್ದುಮಾಡತಕ್ಕ ಹುದ್ದೆಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇಲಾಖಾ ಮೊಖ್ತೇಸರರಿಗೆ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜಾಸ್ತಿ ಆದಷ್ಟೂ ಇಲ್ಲಿ ರೆಡ್ಟೇಪಿಸಂಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಸಂಬಳಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತಕ್ಕ ಆ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಮತ್ತು ಐ. ಪಿ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೂಡ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಹುದ್ದೆಗಳು ಅನಗತ್ಯ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಈ ದಿವಸ ಇರತಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಕೋಟಾ 169—170 ಭಾರಿ ಸಂಬಳದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಜನ ಏತಕ್ಕೆ ಬೇಕು? ನಮಲ್ಲಿ 19 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿವೆ. 19 ಜಿಲ್ಲೆಗೂ 19 ಜನ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರುಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ 19 ಜನರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ 19 ಜನ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮೂವತ್ತೆಂಟಾಯಿತು. ಆ ಮೂವತ್ತೆಂಟು ಜನರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ 12 ಜನ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಬೇಕಾದರೆ ಇರಲಿ. ಅಂದರೆ ನಮಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ 50 ಜನ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದರೆ ಸಾಕೆಂದಾಯಿತು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಇಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಂಖ್ಯೆ 50 ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಕೋಟಾ 170 ಇದೆ. ಅಂದರೆ ನೂರು ಜನ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಅನವಶ್ಯಕವಾಗಿದ್ದಾರೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಜನ ಏತಕ್ಕೆ? ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಸಂಬಳದ ಜನರನ್ನು ನಾವು ಅನವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಮೇಯಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದೇನೋ ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲಾ ಕೈ ಕಾಲು ಸಣ್ಣ ಹೊಟ್ಟೆ ದುಬ್ಬಣ್ಣ ಅನ್ನುವಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಗ್ರೇಡಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದವರು ಇರುವವರು ಬಹಳ ಕಡಮೆ. ಇದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳ

ಜನರೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಅವರು ಅಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿವಂತರು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಹುದ್ದೆ ಏನೇ ಆದರೂ ಅವು 60–70ಕ್ಕೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇರಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರತಕ್ಕವರೇನಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕವಯುಸ್ಸಿನವರು ಅಂದರೆ ಅವರನ್ನು ಬುದ್ಧಿವಂತರಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ, ದಕ್ಷರೆ ಇರಬಹುದು ಆದರೆ ಅವರಿನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕವಯುಸ್ಸಿನವರು. ಅಂಥವರಿಗೆ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಹಿಸುವು ದೆಂದರೆ ಅದು ಉಚಿತವಾದವೇ ಎಂಬ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಅವರಿಗೆ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಸರ್ವೀಸಾಗದ ಹೊರತು ಅವರನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಛಾರ್ಜಿಗಳಿಗೆ ಹಾಕ ಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹುದ್ದೆಗಳು ಇರಬೇಕಾದ್ದು ಅನಗತ್ಯವಾಗಿತ್ತೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಿತಾ ಈ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೆಟ್‌ಗೆಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟು 16 ಜನ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಿದ್ದರೆ ಸಾಕೆಂದು ಶಿಫಾರ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೂ 3-4 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅಧೀನ ವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಅವರ ಪೋರ್ಟ್‌ಫೋಲಿಯೋ ಹಂಚಿಕೆಗಳು ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದಿರುತ್ತವೆ. ಅವರು ದಿನ ಬೆಳಗಾದರೆ ಈ ಮಂತ್ರಿ ಇವರ ಮೇಲೆ ಆ ಮಂತ್ರಿ ಹೀಗೆ ಬರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ತಿರುಗಾಡುವುದರಲ್ಲೇ ಕಾಲವೆಲ್ಲಾ ಕಳೆದುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪೋರ್ಟ್‌ಫೋಲಿಯೋ ಹರಿದು ಹಂಚಿಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಅನವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವುಂಟಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ 29 ಜನರು ಮಂತ್ರಿಗಳೇಕೆ ಬೇಕು ? ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ನಮಗೆ ಇಲ್ಲಿ 15 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು 15 ಜನ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಈಗ ಇರತಕ್ಕವರು 18 ಜನರು ಮಾತ್ರ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು 9 ಜನ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಸಚಿವರು ಮತ್ತು 6 ಜನ ಸ್ಟೇಟ್ ಸಚಿವರೂ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಂದರೆ ಉಳಿದವರನ್ನು ನಾನು ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಗೌರವದಿಂದ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ, ನಾವು ಬೇರೆ ಜನರಿಗೆ ಎಕಾನಮಿ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಉಪದೇಶ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನರು. ಅಂದಾಗ ನೀವೇ ಇಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡರೆ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಏನು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಜನ ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ನಾಳೆ. ಇಲ್ಲಿ ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ರ್‍ಯಾಷನಲೈಜಾದ ನಂತರ ಇಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 25 ಭಾಗದಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಬಹುದು. ಆಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವಂತ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಪ್ರಾಬ್ಲೆಂ ಮತ್ತಷ್ಟು ಉಲ್ಬಣಸ್ಥಿತಿಗೇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಅಗತ್ಯವೋ ಅಷ್ಟಿದ್ದರೆ ಕೆಲಸ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಬೇಗ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಅನಗತ್ಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದಷ್ಟೂ ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕಡಮೆಯಾಗಿ ಮಾತು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೂರು ಯೋಜನೆಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಮುಗಿದಿವೆ. ಆದರೆ ನಾವು ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾವಂತ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬೀದಿಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ನಾವು ಹಾಗೇ ಕೈ ಬಿಟ್ಟರೆ ನಾಳೆ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕುವು ದಕ್ಕೆ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಅವರ ಕೋಪಾಗ್ನಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಸಮಸ್ಯೆ ಉಲ್ಬಣವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ಸರ್ಕಾರನವರು ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ನಿವಾರಣೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯ.

3–30 P. M.

ನಿಮಗೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಬೇಕು, ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹವ ರನ್ನು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಅವರನ್ನು ಪ್ರೊಬೇಷನರಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ರೆಗ್ಯುಲರೈಜ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. 20 ವೇಕೆನ್ಸಿಗಳು ಸಬ್‌ಸ್ಟಾಂಟಿವ್ ಆಗಿದ್ದರೂ ಆ 20 ವೇಕನ್ಸಿಗಳಿಗೂ ಪ್ರೊಬೇಷನರುಗಳಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವರ್ಷ, 2 ವರ್ಷ ಸರ್ವಿಸ್ ಆದಕೂಡಲೇ ಅವರನ್ನು ಕನ್‌ಫರ್ಮ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಈವೊತ್ತು ಪ್ರೊಬೇಷನರಿ ಪೀರಿಯಡ್ ಆದರೂ ಕೂಡ ಅವರನ್ನು ಕನ್‌ಫರ್ಮ್ ಮಾಡದೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರಿಗೆ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಕೆಲಸಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ, ರೂಲ್ಸ್ ಇದೆಯೆಂದು ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಅವನು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಅವನನ್ನು ಪ್ರೊಬೇಷನರಾಗಿಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸುಣ್ಣ, ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಬಳಿಯುವ ಗುಣ ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ತುಕೋಳ್ ಅವರು ಬಹಳ ಗಹನವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ರಿಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವ ರೀತಿ ಸಂಬಳದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ಇಲಾಖೆಗೆ ಒಂದೊಂದು ಸ್ಕೇಲು ಇರುವಂತೆ 127 ತರಹ ಸ್ಕೇಲುಗಳನ್ನು 27ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕಡಿಮೆಗೆ ಇಳಿಸಬಹುದು. ಫಸ್ಟ್ ಡಿವಿಜನ್ ಕ್ಲಾರ್ಕ್ ಆಗಲೀ, ಸೆಕೆಂಡ್ ಡಿವಿಜನ್ ಕ್ಲಾರ್ಕ್ ಆಗಲೀ ಅವನು ಯಾವ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ, ಒಂದೊಂದು ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಒಂದೇ ತರಹ ಸಂಬಳ ಇರಬೇಕು. ಒಂದನೇ ವರ್ಗ, ಎರಡನೇ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಮೂರನೇ ವರ್ಗದಂತೆ ಡಿವಿಜನ್‌ವಾರಾಗಿ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡುವುದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದುದು. ಆ ರೀತಿ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಸರಳವಾಗಿ ಅದನ್ನು 15ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಕ್ಷೇಮ. ಇದರಿಂದ ನಿಮಗೂ ಕನ್‌ಫ್ಯೂಷನ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವನಾದರೂ ಜವಾನ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಅಂತಹ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಸ್ಕೇಲು ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಮಾಡುವುದು ಜವಾನರ ಕೆಲಸವೇ. ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ನಮಗೆ ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಒಂದೊಂದು ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಯೂನಿಫಾರಂ ಸಂಬಳ ಇರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಬಹಳವಾಗಿ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ತುಕೋಳ್ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಳದರ್ಜೆ ನೌಕರರಿಗೆ ಅವರು ಏನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದೂ ಕೂಡ ಸಾಲದು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಜೀವನ ಖರ್ಚು ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಸಂಬಳ 60 ರೂಪಾಯಿಗಳು, ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯ 60 ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸದ ಬೆಲೆಗಳ ಏರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವನ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಎಷ್ಟೋ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರೇಡ್‌ಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಣೆಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಡಿಸ್‌ಪ್ಯಾರಿಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪೇ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಒಂದೊಂದು ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆಫ್ ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ 1,100 ರಿಂದ 1800ವರೆಗೆ ಇದ್ದುದನ್ನು ಈಗ ಅವರು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಅವರ ಮಿನಿಮಂ ಪೇ 1800 ಆಗಿ 2000 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಪೇ ಬೇರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ? ಫುಡ್ ಪ್ರಿಜರ್‌ವೇಷನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್‌ಗೆ 300ರಿಂದ 700 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಇದ್ದುದು ಈಗ 700ರಿಂದ 1000ವರೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಗ್ರೇಡುಗಳು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯಾಗಿವೆ. ಅವು ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿವೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಸಂಗ ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಏನಿದೆಯೆಂದರೆ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಲವು ಗ್ರೇಡುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಲ್ತ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಈಗಿರತಕ್ಕ 350-800 ಗ್ರೇಡನ್ನು 250-500ವರೆಗೆ ಇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಿನಿಮಂನಲ್ಲಿ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸಲಹೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದಂಥ ಲೋಪದೋಷಗಳಿವೆ ಯಾವನಿಗೇ ಆಗಲೀ ಅವನ ಸಂಬಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಇರುವ ಸಂಬಳವನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಲೋಪವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅವರು ಪ್ರೊಪೋಜ್ ಮಾಡಿರುವುದು ಹೊಸಬರಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅದು ಅನಾಮಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈಗಿರತಕ್ಕ ಸಂಬಳವೇನಿದೆ ಅದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಹವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ, ಅತೃಪ್ತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ತುಕೋಳ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರ ವರದಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೆಳದರ್ಜೆ ನೌಕರರಿಗೆ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ 5 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಪೇನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. 150 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕನಿಷ್ಠ ಸಂಬಳ ಅವನಿಗೆ ಬರಬೇಕು. ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಂದರೆ, ಯಾವನೇ

ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿರಲಿ 1500 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ಅಷ್ಟಕ್ಕಾದರೂ ಮಿತಿ ಮಾಡಿ. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನೀವು ಸೋಷಿಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಪ್ಯಾಟರನ್, ಸೋಷಿಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಅಂದಮೇಲೆ ಈಗ ಇಂತಹ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಯಾರೂ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ದೇಶವೇ ನಿಮ್ಮ ಹಿಂದೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಒಂದು ತತ್ವವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಿಮಗೆ ದುಡ್ಡು ಎಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ತುಕೋಳ್ ಅವರು ಅಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರಲ್ ಸೆಕ್ಟರಿಗೆ ಯಾವರೀತಿ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಾನು ಆ ತೆರಿಗೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈವೊತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಆ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ದುಡಿಯುವ ತನ್ನ ಕೈಕೆಳಗೆ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವ ಒಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಹಣ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ನನ್ನನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿದರೆ ನಾನು ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನೂ ತರುತ್ತೇನೆ. (ನಗು). ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಹಣ ಒದಗಿಸುವುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರವಾಗಿರಲಿ, ಅವನ ಆರೋಗ್ಯ, ಮರ್ಯಾದೆ ಕಾಪಾಡುವುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ಜವಾನ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜಾಸ್ತಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ತುಕೋಳ್ ಅವರು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿದರೆ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಭೀಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ವಿಷಯವೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬೆಲೆಗಳಿವೆಯೇ ? ಅನೇಕ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ತೂತು ಗಡಿಗೆಗೆ ಎಷ್ಟು ನೀರು ಹಾಕಿದರೂ ಸೋರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಎಷ್ಟೊಂದು ಕಂದಾಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಅಂದರೆ ಸೋರಿಹೋಗುವ ಗಡಿಗೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಹಾಕಿದರೂ ಅದು ಇರುತ್ತದೆಯೇ ? ಹಣವೆಲ್ಲಾ ಸೋರಿಹೋಗಿದೆ. ಅದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಿ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಹಣವೆಲ್ಲಾ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಶೇಖರವಾಗಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ, ಇಷ್ಟು ಹಣದ ಕೊರತೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇವಲ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡದೆ ಮೂರನೇ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೇ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಏರುಪೇರು ಇರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ನಾನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೆ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿತ್ತೇನೆ.

†**Sri H. SIDDAVEERAPPA** (Harihar).—Mr. Speaker, Sir, I rise to offer a few observations regarding Tukol Commission Report. At the outset, I must congratulate the Commission for having taken enormous pains to make a thorough study of the problem and offer their observations according to their light. I feel it is one of the best considered Report—whether we agree with the recommendations or not is a different matter. But, they have taken elaborate pains to examine the whole question from various angles, historical, social, economic and various other aspects, not the least the financial aspect of it. I personally feel this is not an isolated State where this problem of payments to the employees of the State has arisen. After Independence, every State has been facing this problem time and again and various interim reliefs were given. All that has happened, because the cost of living has gone up and the employees find it very hard to make both ends meet. Keeping this in view, the Supreme Court has said in one of its decisions that what is called the 'subsistence allowance' will have to be paid by the employer, whether he has the capacity or the means to pay or not. Therefore, a wise Government, a Government which knows its mind and which can

(SRI H. SIDDAVEERAPPA)

pilot the State properly, will examine the workload of each Department, whether the staff that they have got is adequate or superfluous and whether the staff that they have, has been turning out the work to its maximum limit or capacity. I personally feel, apart from going through the facts and figures, if we can see from the year 1958–59 there is a progressive rise in the number of Government employees. Today, it is in the order of two lakhs or so. It has been stated by Tukol Commission that out of 165 in the population of the State, one is a Government servant, and they have given the figures of the working population also. That means, we are really now considering this problem from the stand-point of one person out of 165 in the State. We are not considering the entire thing. You can see that out of 100 per cent of the population of the State, 77 per cent are agriculturists, or growers, or tillers of the soil, but still they have nothing, and some of them are not even having a piece of cloth to wear. By this, it should not be understood by anybody, either by the employer or the Government or the employees, for whose primary benefit this is meant, that I am unhelpful or unsympathetic towards their difficulties. Their difficulties are genuine—I am prepared to concede. But, what about the ability of the State to pay? That is why, Sir, I was dinning into the ears of the Hon. Finace Minister 'you are committing a mistake'. We should not lose sight of the very purpose of the appointment of this Commission.

The time when this Commission was appointed is given in the Annexure; it is on 17th November 1966, barely 2–3 months before the General Eelections. The reason is obvious as to why they wanted this Commission to be appointed on 17th November 1966. They never opened their eyes till then. I do not know what happens. Now, they stand committed by having appointed this Commission; they do not know what to do, because the financial commitment is so great. The Finance Commission were given enough material to see that they will take over the extra expenditure. But, the Finance Commission has not committed. I shall be very happy if we do not mulct the poor man in the State and then try to utilise this for the enhancement of D.A. or basic pay. It is your primary duty, Mr. Chief Minister–I am not directly addressing him; I am addressing him through you, Sir that every pie of it must come from the Central resources, and nothing from the State resources, because the State cannot, even if it has a will, do it, and because all this has arisen out of the unilateral action of the Central Government. The State Government employees feel agitated because the next-door gets so much. When such is the position, unless and until, you get this thing compensated to the tune of Rs. 14–15 crores from the Centre, I believe the State cannot and will not be in position to give you any financial aid to meet this additional expenditure.

That apart, I want to say one other point. Why do you want huge paraphernalia of Government officers? Mr. Tukol has made very

valuable suggestions. There are nearly 78 Departments, and each one has been separately dealt with as to how they have gone on increasing and for what purpose ? Has the Chief Minister examined whether there is workload for all of them ? I am quite definite that some have no work at all. A Deputy Minister, may not get even one file in a week. That is why they find time for various other thing. Even a Government servant must have 8 receipts every day and dispose of so many files per day. But, have they been doing it ? This reminds me of a funny instance, which I read in Parkinson's Law on the pursuit of Progress. I am sure the Hon. Chief Minister knows it and the Secretary also knows what it contains. It is mentioned there that the busiest man is one who has enough time to spare. That is the busiest man in the Government service. Sir, I am reminded of a story. There was an old lady who wants to write a post-card to her niece. After all, in the normal course, writing of a post-card should not take more than three minutes. She takes one hour in searching for the post-card in her house, one hour in hunting for the spectacles, half-an-hour in search of the address and quarter of an hour in its composition to write a post-card and twenty minutes to decide whether or not to take the Umbrella to the Post Office. Sir, your Government is working like that. The Government can be compared to that old lady. I tell you from my experience that there was a time when it was easy in the Secretariat to dispose of every day about 100 files. Are they doing now ? I think the Chief Minister has to do it because everything has to go to his notice. Proper workload should be fixed for every man and see that every man works properly. What is happening in our Secretariat ? There is no proper workload fixed. That is why the Tukol Commission has suggested that the officials should not be allowed to go for coffee, and the Government should make arrangements to serve coffee on their table. If the work load is properly fixed, I personally feel that 50% of the staff could easily be reduced. By reducing the strength, the efficiency could also be improved. The lesser the number of staff, in my opinion, the greater will be the efficiency. The more number of people you have, the greater will be the inefficiency apart from other things. What happens if these things are allowed to go on in this country ? Unfortunately in this country, the Government service, whether it is Class I, Class II, Class III or whatever class it may be has become lucrative. What is the position in other Western countries ? It is very difficult to get men for the Government jobs. It is only the dullards who cannot get any other place, are coming to these Government jobs. There is discontentment in every field of service whether official or non-official. Even the M.L.As are not satisfied with what they are getting. It is not their fault if they are not satisfied. After 1956, there is more confusion. Everybody feels that he is let down. I personally feel every Government servant whether class IV or whatever class he may be, will have so many perquisites apart from other things. The poor ryot, even if he pays Rs. 100 as land Revenue does not enjoy as a Government servant enjoys so many privileges. I am not jealous of them. What

(SRI H. SIDDAVEERAPPA)

I am saying is that you must remember that you are paid out of the public exchequer and that you are meant to serve the people. But alas, what are you doing to-day? The man who is getting Rs. 1,500 want to get Rs. 2,000. He finds that the salary he gets is inadequate. If he is about to retire, he goes to the Minister, influence him and tries to get himself re-appointed. Do you think it is a privilege class or an exploiting class? I personally feel if our people are educated enough, they would not have allowed us to do this way. They would not have allowed us to go in the manner in which we are going. I personally feel that these things should not be allowed to go on any longer. The Chief Minister is saying that he will deal with them sternly, and see that ineffiicient officials are weeded out. I wish that his proposals are put into action. Whatever you do to improve the morale of the administration and whatever you do to improve the efficiency of the Administration will be welcomed by all. Please look at the interests of the efficiency of the Government. Whoever he may be, whether Class I, Class II or Class III, he must be ruthlessly cut to size, if he stoops to such methods. Unless and until this is done, I personally feel all these will go to ruins. The N.G.Os are not satisfied with recommendations of the Commission. They feel they have been let down. It is a perennial Complaint. It will always be there. Even if you ask a High Court Judge, he himself will say that he is not satisfied with the Pay Commission has recommended. This is but natural. I can quote an instance here. A Bombay High Court Judge resigned his job because he found that the pay given to him was inadequate and that he could not maintain himself. That depends upon the standard, one has adopted. But one should feel content with what he is getting. Otherwise it is impossible to make him satisfied by way of giving the enhanced salary now and then. We the M L.As are not satisfied with Rs. 400. Even the Ministers are not satisfied with what they are getting. Everybody feels like that. We want to have more money by way of salary and all that, but we do not work properly. That is the position in our State. I personally feel if the number of employees are more, 25 per cent of them may be employed for removing illiteracy if Government cannot get rid of them. There is a proposal where the Graduates are needed for Primary Schools. We can make use of the services of these people in this way. Therefore, it is very essential that this report should be considered from this background. There are so many agriculturists and agricultural labourers who have not got even a square meal for a day. Who is going to enquire about them?

I do not know how far and to what extent you will be able to implement this Tukol report. The N.G.Os were demanding that the withheld D.A. should be paid. Now they have been saying that the Government wants to give it in the form of bond. They will certaily say that they do not want bonds. Even if it is reduced by one rupee, they want it to be paid. Whether you have got money

for all these, or not, I do not know. The finances are staring at our face. We want to sacrifice. We want to complete so many projects like the Krishna, the Cauvery, etc. We want money for raising the general level of the Mysore State. If we want to do all these, money is required. We have to spend money for so many other developmental works. Where have we to get money if the Departments are swelling like anything ? Take for example the Department of Co-operation. It has gone on increasing. When I was Minister, there was only one Registrar for Co-operative Department. Now there are as many as 15 Registrars. It has gone on increasing like jungle-weed. An Officer of a Department does not want to be a subordinate to other Officer. He wants to create more jobs under him and wants to be independent. In this way every Department has grown up. This sort of tendancy should be curbed down. There is already one proposal to have a Directorate for the Secretariat itself. But I was not hesitating to examine each Department and try to weed out all these unnecessary superfluous and wasteful appointments.

They try to quarrel with each other and try to undermine each other and ultimately they undermine the Government. We all know we are economically a backward country and these things have to be carefully examined.

4-00 P.M.

One thing I would like to say in regard to efficiency in administration. Efficiency, integrity, honesty and several other things will have to be your guide lines to examine the capacity of a Government servant. I would tolerate a dullard if he is honest because sometimes intelligent rogues are a source of nuisance to Government. A man may be intelligent, but not honest and loyal to the Government. Therefore, I personally feel that success depends upon how the jockey rides the horse. Every Government servant could be compared to a race horse. It all depends upon the jockey who sits and rides the horse to achieve success or otherwise. In fact, there are officers—very good officers and I do not wish to take some brush and tar everyone. I know some of them are working to the detriment of their health, day and night. It shall be the duty of the Government to encourage them and try to put down those who are not helpful and loyal. In this context, I would urge one point, upon the Government in regard to maintenance of confidential reports. One will have to attach great importance to confidential report. Sometimes an officer who has a very good report throughout and thereafter when some other officer comes and if he does not act to his tune, suddenly within one year he becomes a bad man. Some of these things will have to be examined because they go a long way either to make or mar the officers. Therefore, in the administrative Department, the Government should have an officer who can deliver goods impersonally and impartially and thereby you can try to improve the tone and morale of

(SRI H. SIDDAVEERAPPA)

your administration. I personally feel that these things will have to be thought of by the Government for improving the efficiency. Then Sir, many of the officers have absolutely no time for their normal work everyday. You ask any officer, he will say he has absolutely no time for his normal work everyday; much of the time is taken away in conferences, meetings and what not. I can understand they are being called for some important work. But in case of district level officers you ask any one, he will say what can I do? I have to meet that Minister, attend that conference this conference and all that. If there is a conference at District level they also get persons from all places for making arrangements and attending to the work of conference. It is for the Government to say what conference is essential and which conference is not essential. You will have to examine and you will have to improve the working conditions of the departments.

With regard to promotions, I would suggest the Government to change the rules—seniority should never be the consideration for promotions. For promotions, just as in the case of super-time scale posts work and efficiency alone should be the consideration, especially in a super-time scale post. I know how difficult it is. Every time you do it, they go to court of law and agitate. But if you do it properly you need not be afraid. As long as you are sure that you have done it conscientiously on grounds of impartiality you need not be afraid of writ petitions. If necessary you can change the rules to that extent. I know how difficult it is to implement all these things. As I have been saying, this Government has closed its ears thinking only of a particular minority section of the State. They are important nevertheless, but at the same time you must try to see that the rural folk are not ignored. That you have been ignoring them is amply clear in this report itself because the Tukol Commission says that in case of Village Patels if you pay Rs. 30 it is sufficient—that is the standard of the village life. But I would go a step further and say that you need not pay them even that thirty rupees. They are prepared to pay thousands of rupees, if you appoint them as patels. I know, how already propaganda is going on to appoint persons as Village Patels or Village Secretaries. There is so much of rivalry. I therefore feel, while taking all the e facts into consideration, I cannot hazard to say you should not increase the pay of officers—I am one of those who feel that they should be paid more—I do not come in their way. But be careful you do not try to tax the rural areas, their back is already broken. If you can find the money in big places where money is available we have no objection. But if you come to rural areas you will find it very hard.

With these few observations, I personally feel that Mr. Justice Tukol has really done a very useful work which was entrusted to him and we have to examine all aspects of the report. Let not tomorrow the Government say that the Opposition members came in our way of

implementing the report. But if it comes to the question of taxes I will not commit myself to this report, as I have agreed to serve on a committee also which is going to examine it. You will have to be very careful.

With these few words, I conclude.

SRI VEERENDRA PATIL.—Sir, before the hon. Member concludes I am really very happy that he has made very constructive suggestions, and I would like to know the views of the hon. Member with regard to one or two points.

Sir, so far as D.A. is concerned, the hon. Member has said that every pie has to come from the Government of India, because they are responsible for the enhancement of D.A. of the Central Government employees. The hon. Member is quite aware that we have been insisting upon the Government of India and we have made personal representations and we are very particular about that. We have been telling the Centre that it should not unilaterally increase the Dearness Allowance of their employees because that will have a repurcussion on the State Government also. This is a matter which pertains to entire country and not confined to Mysore State and whether the Central Government agrees to the request of other States or not, is not our concern. It is an all India problem. I would like to know from the hon. member supposing the Government of India does not agree to this—in fact we are doing our best to insist upon them—then what should happen to the recommendations that have been made by the Tukol Commission ? That is one point on which I seek clarification from the hon'ble Member.

The other point is that the Tukol Commission has not only made recommendations with regard to the Dearness Allowance, but also with regard to pay scales and if we agree to give the pay scales recommended by the Tukol Commission then I think it will involve an additional expenditure of crores of rupees. So, what should happen if the recommedations so far as improving the scales of pay are concerned? For that we cannot blame the Government of India because they are not responsible for that. We can squarely lay blame on the Government of India so far as D.A. is concerned. But regarding scales of pay are concerned, it is the report of the TUKOL COMMISSION and it is for the State Government. I wanted to know the views of the Member on these two point.

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—It is exactly on these two points, I wanted guidance from the Government. That is why, in spite of being called to order by the Speaker, once or twice, I concentrated on the D.A. and probably expected what you would give. It is an intelligent anticipation at the most or at the worse. With regard to increase of salary and other things, it is for the Government to examine. So far as I know already, from the State Exchequer, we have paid nearly 30 to 35 crores during the Third Plan period. I personally feel that we are at the end of our teacher so far as taxation is concerned. It is stated that Mysore is the highest taxed State in the country. We want money

(SRI H. SIDDAVEERAPPA)

for the development works, it is the duty of the Central Government. If the Government can ever think of it, then it is for them to effect necessary economies. Instead of having 10, you have, five and you distribute that money among five—that is one way of doing it. That is what is suggested by the representatives of employees. They say it is top heavy administration.

Sri VEERENDRA PATIL.—Do you mean to say that you do not mind retrenchment, if it comes to that ?

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Yes.

† Sri M. S. KRISHNAN.—Sir, at the outset I must say that four volumes have been published by the One-man commission and a lot of work has been done during the past two years and we have had a report. But I am sorry to say, I think it would have been wiser on the part of the Government if it had appointed anybody other than a sitting judge as far as the Commission itself is concerned. Why I say this Sir, is, as you know, several commissions have been appointed—the Gajendragadkar Commission, the Rajadhyaksha Commission have been appointed. Several Commissions have been appointed by the Government of India in regard to various issues, D.A., need-based wage, service conditions etc. In all these cases, retired judges alone have been appointed. The reason is, that as far as retired judges are concerned, they would be in a much better position to discuss the various judgments, need-based wage, minimum wage, etc. than a sitting judge himself who may be pressurised in one manner or the other.

Secondly, a very important consideration is that generally a sitting judge as you know well, enquires into the question of corrupt practices of Ministers, corruption of somebody-else and it is on such things that they would get into details and come to an understanding. And these reports which have been submitted is on that basis.

Thirdly, I must also point out that here it is not only a question of need-based wage, D.A., wage structure and other amenities that we are discussing. This subject has already been discussed. Several Departments have given suggestions and I would say with all humility and with respect which we have to a judge, to my mind, it has always been seen that I have read some reports of persons who have been in office as administrators, I.A.S. or I.C.S. Officers,—it is they who have been able to suggest concretely what should be the staff pattern and what sort of re-organisation should be done in a much better manner than persons who may not know much of the implications and intricacies and departmental functioning. Even for persons like us, to go through the labyrinths of four volumes and come to an understanding of the various Departments, it would require very considerable time. Under these circumstances, that a judge would be able to do in a satisfactory manner, would be much more than what we can reasonably expect from him.

Another point I would like to say in this connection is that, it is generally taken for granted if it is a sitting judge, it would rather our position difficult to criticise. The common man would be rather afraid of criticising whatever judgement he my give. As far as we are concerned we have a right to criticise if he is a judge. I can tell you very clearly, many persons are afraid to talking about this question or try to criticise this Commission for its work. If it were not a sitting judge, I am sure there would have been much more comments than what have appeared in the press in regard to these recommendation.

More than that, I must say very frankly, it is unfortunate that on these four volumes, much paper has gone into it, much staff has been given and establishment has been there and quite a huge amount has been spent during the past two years on this TUKOL COMMISSION and I must say that it consists of several pronouncements, several judgements and several formulations which are injudicious, which are wrong and which are arithmetically wrong, which cannot speak very highly about the content of the Report itself. It is from this angle alone that I would say that when the N.G.Os are criticising, their criticism must be taken with due weight. I do not agree with my hon. friend Sri Siddaveerappa who said that the N.G.Os are always asking for more and more and they are never satisfied. I do not look at it from that point of view. What do you expect from a Commission of this type? A judicial authority has been there. We expect from him judicial judgement. We expect him to take into consideration all the pronouncements and opinions which have been given on the subject by the Supreme Court, the Government of India and so many committees and conferences which have been accepted by the Government. It is on that basis that we expect the Commission to give its judgement. The Commission cannot come to its own judgement in that fashion and if the Commission goes away from that, strays from the point, naturally one has to criticise it and say it has not done a good job. As I said already, a retired judge will be in a much better position to take proper view of things. It is from this angle I appreciate and support what the N.G.Os have been saying.

I will endeavour to substantiate my statement because I am using these words in a responsible manner when I say that there is injudicious statement, wrong pronouncement, wrong calculation and misleading statement in this Report of the Pay Commission.

Now coming to another aspect of the Report, I must say that he has thought it fit fix Rs. 60 as the minimum for a class IV employee which is very much low compared to the salaries proposed to the officers of the higher echelons in the Secretariat. My accusation and charge against this Pay commission has not been able to deliver the goods so far as the class IV employees are concerned. It is the employees who belong to class IV and Class III who must be considered in a more deliberate manner, more justifiable manner than the higher echelons in the Secretariat.

(SRI M. S. KRISHNAN)

Some of my friends who have already spoken have pointed out that there has been increase of Rs. 300 and Rs. 100 for the officer at the higher level for Class I whereas for the lowest paid a very pittance of increase has been there as far as the recommendations of the Commission are concerned. It is in this background that I would like to offer certain comments on what is stated in the report itself. The first question that arises is, what is the general picture of the State's economic condition that one gets after reading this? This is the first question to be answered. I think it is in Chapter II. I request the Chair to pardon me if I were to read the relevant portion so that the House may consider the issue in a dispassionate manner. The Hon. Finance Minister Sri Ramakrishna Hegde stated that expenditure would be nearly 50 per cent and nearly 50 per cent of the revenues are being expended on the salaries and service conditions of the Government employees. Is this the true position? I must also point out that this is the position which is taken by some people and even by our learned Minister for Parliamentary Affairs, Sri Puttaswamy. He also gave some figures that the extent of increase would be 55 per cent or 53 per cent. I want to know on what basis it is arrived at. It is on the basis of existing revenues of the State compared to the implementation of the Commission report. Certainly it will be something more. But, what we are envisaging is not only the existing revenues of the State but in order to increase the revenues of the State and do justice to the employees, if this is taken into consideration the ratio would be misleading. It would not be correct at all. It is admitted by Justice Tukol that the per capita income in our State is lowest compared to other States. This is the first position. This is an important Chapter. Chapters II and III are very important and these form the edifice of the report. If these two are clear, the rest of it would be clear. How to construct pay scale and what amenities are to be given and what is the economic position of the State now; what is the position of N. G. Os. in the State vis a vis similar Government employees situated elsewhere, are the principles accepted. From that point of view I shall point out that in para 2-19, the per capita of income at current prices are given. You will see that the per capita income in 1964-65 of Mysore was 391. 7, in Kerale 370, Andhra Pradesh 391.5. The other State like Madras, Maharashtra are a little high but let us take these three States in the southern region. In Kerala the per capita income at current prices is much less than what we are having. If that is so, the proportion of development expenditure to the total expenditure naturally in other States must have been varying. At page 25, para 2.52 it says:

> "..... But while the proportion of development expenditure to total expenditure has declined from 72.1 per cent in 1957-58 to 63. 6 per cent in 1968-69, the share of non-development expenditure has increased from 27.9 to 36.4 per cent".

So development expenditure shows decline from 72.1 per cent to 63.6 per cent. These figures are very important because they give us the background. I am citing this with a purpose. On reading Chapter I, one can come to the conclusion that in our State there are no resources to pay; we are in a very low level, industrial workers are paid very low and therefore we cannot afford to pay. So even what we have been doing is something good. That is the picture that is sought to be given. From their own figures it is seen that in the neighbouring State the expenditure on the service is much more compared to the per capita income which is lesser in our State. I shall come to page 28, para 2. 57. It reads :

> "Between the period from 1951-52 and 1968-69, the expenditure on Civil Administration in all the States increased more than three times. The rate of increase was marked in States like Assam (about six times) and Madras (four-fold). The smallest increase in the expenditure on Civil Administration is observed in Mysore State (less than two and half times). As a proportion of total revenue, the expenditure on Civil Administration at 9. 3 per cent in Mysore is the lowest in India, excepting Kerala where it is 8.6 while it is 15. 9 per cent in Madras, 14.3 per cent in Andhra Pradesh and 13. 1 per cent in former Bombay. The expenditure on Civil Administration forms 10.0 per cent of total revenue expenditure in Mysore and is again one of the lowest in India, only Kerala and Orissa expected."

This is the conclusion that is arrived at by the Pay Commission. From the figures you will see that as far as per capita income of Mysore is concerned, it compares favourably with Andhra and Kerala and administrative expenditure is less than in Kerala. Hence you cannot say that you have been paying very well. There is another point in this connection. Let us see the per capita expenditure on civil administration. Page 29, para 2. 59 says :

> "The smallest increase is noticed in Mysore. Mysore which ranked fourth in 1951-52 has gone down the list to the twelfth position in 1968-69. During 1968-69, the highest level of per capita expenditure on Civil Administration was observed in Madras (Rs. 9.9) followed by Assam (Rs. 9.4) Bombay (Rs. 9.2) and Punjab (Rs. 8.1)."

From this, it is clear that percentage of expenditure on per capita income is very low when compared with other States. The percentage of total expenditure on all the Government services to the total revenues which are just mentioned by the Minister compared between Centre and States also there has been wide disparity. Whereas it is only 23 per cent in the Centre. It comes to 24.3 per cent for 1967-68 for Mysore State. This 24.3 per cent does not come in this Report. I have obtained it from the "Picture of Mysore Budget, 1967-68"; at page 45 you find it,

(SRI M. S. KRISHNAN)

Therefore, it is very clear if you compare the petcentage of total expenditure on Government servants with the total revenue as between the Centre and the State, you will see that the Centre is spending more than the State. What about the State's revenues? The revenues have enormously increased. Till to-day after the State's reorganisation, it has increased. What is the State revenue? I do not want to get into details because Budget figures are there. It is very clear that while the State's income as well as tax revenue have increased enormously and substantially from 1957 to 1964, the expenditure on Government servants of the State has gone on decreasing. It is not as though it has gone on increasing, as some of my friends tried to make it out. The Government might have given a sum of Rs. 5 or Rs. 10 at the time of Elections or prior to the Elections whenever there was agitation by the N. G. Os. and their Association. Has there been a real increase in percentage of expenditure on Government servants? Please refer to the tabular statement given in Volume I, which gives per capita expenditure on Government Establishment in Andhra Pradesh, Kerala and Madras. Now I would refer to the expenditure on Government Establishments in this State, which is as follows:

4-30 P.M.

		Percentage to total expenditure
1958–59	...	27·9
1959–60	...	26·6
1960–61	...	20·5
1961–62	...	23·4
1962–63	...	24·6
1963–64	...	24·8
1964-65	...	24.4
1965–66	...	24.2
1966–67	...	24.9
1967–68 (BE)	...	25.4
1968–69 (BE)	...	26·4

From 27·9 it has come down to 26·4. Then how can the Government claim that it has done a good job as far as Government employees are concerned? They cannot claim even on the basis of these figures. After State's Reorganization, large number of employees came to this State. It is an absolute fact that the conditions of the Government employees have not improved as claimed by the ruling party. All this talk of enormous expenditure becomes very, very revealing; the total expenditure on Government servants has decreased to 26·4 from 27·9. After the State's Reorganization, our Government has spent less on Government servants than what was spent prior to reorganization. Per capita expenditure on Civil Administration in different States is given

on page 28 and 29. On page 30 it is stated, "The expenditure on Civil Administration between 1951-52 and 1968-69 has increased by slightly less than two and half times. But this increase of less than two and half time loses its significance when we remember that such expenditure in most of the States in the country has increased more than three times during the same period." When was this? This was the period after State's Reorganization. From these figures, what is the conclusion you arrive at? The conclusion is exactly opposite to the conslusion the Pay Commission has arrived at. The conclusion is that the Government has not paid its employees in a liberal fasion. But still they say, they have seen to it that the Government servant is kept above wants. If prior to Reorganization the expenditure on Government servants was less, after State's Reorganization it becomes lesser when larger number of employees come into the enlarged State. So ever since the reorganization of the States, the Government has not done much for its employees when compared with other neighbouring States of Andhra Pradesh, Kerala and Madras. That is the conclusion we have to arrive at. That is why, there is a wide agitation by the Government employees. There was a good case for the Government employees to contend that their living conditions should be improved in a substantial manner. It is not enough if the Government niggardly treat them just as a loaf of bread is thrown to a dog. On the basis of the facts and figures provided by the Tukol Commission, it cannot be said that the Government employees have been treated squarely by the Government.

Then I will come to the next Chapter, which is even more important. You will find therein contradictions, omissions, commissions wrong statements, misinterpretations and misleading statements. I don't think I will be committing any breach if I say that despite a sitting Judge presiding over the one-Man Commission and despite the fact that an experienced IAS Officer was the Secretary of the Commission, principles have been given a go-by norms have not been accepted, conclusions have been tailored to the disadvantage of the employees—tailored in such a manner as probably tutored by the ruling party even before a decision is taken. That is my charge. There are even arithmetical errors. I will come to it at the end.

On reading this Chapter, namely Chapter IV, which deals with the principles for fixation of pay, one cannot but come to the conclusion that the Tukol Commission had decided it even before it wrote its Report. It has stated that the Mysore Pay Committee appointed in 1960 proposed Rs. 60 per month as the minimum remuneration for the lowest paid employee, namely, a Class IV employee. On that, a superstructure has been built. This minimum pay for the Class IV servant is not determined on the basis of scientific reasoning. The Commission feels that if the minimum wage of an employee is fixed on the basis of need-based minimum remuneration, the Government cannot afford to pay it from its Exchequer. First let me remove the misapprehensions from the minds of so many of my colleagues who are

(Sri M. S. Krishnan)

putting questions to me, that I am not trying to canvass the case of these low-paid employees in the manner a person would do in the Industrial Tribunal or before a Court. That is not the position here. What I am trying to point out here is that the Commission appointed by the Government did not do the job in a judicial manner and arrive at the figure of minimum wage and did not say what the employees are normally entitled to. If they had arrived at the correct figure and then pleaded that minimum wage cannot be paid because Government's financial position was bad, we could not have pointed our figures at the Commission. Unfortunately, if you read this Chapter the conclusion is just the other way. The whole thing has been the other way. I will come to that later. In page 63, the Tukol Commission speak of the need-based wage as accepted at the Tripartite Conference. But I am sorry that the Commission should have written in para 4.7 that the Textile, Cement and other Wage Boards had not accepted the standardised norms and there was no necessity to accept them. This is the summary of the view of the Commission. Apart from that, there is another aspect, to which I shall come presently.

He has mentioned about the Textile and Cement Wage Boards. The Textile Wage Board did not give the need-based wage. Why? Because in Bombay and Ahmedabad a textile worker was getting Rs. 150 to 160 as dearness allowance apart from thh minimum wage of Rs. 30. There was cent percent neutralisation in Bombay and 90 percent neutralisation in Ahmedabad. They are already getting and hence the Wage Board did not go into the question of norms. Coming to the Cement Wage Board, it has gone into it; it has done an honest job. They have accepted the principle of need-based wage. They have said that the cement industry is now not able to pay this much and so they are fixing it at a lower rate. Some concession has been given to the industary also, but that is not the position here. Here, the conclusion that is arrived at is that they have not at all considered these matters. I must say that that is not so with due deference to the Commission. A cement worker now gets a minimum wage of Rs. 160. Are you prepared to accept this as far as your lowest servant is concerned. You will say that you cannot accept it because you have no money. Are you prepared to accept it at least in principle? Even that has not been done. Besides the Commission has stated:

> "It can therefore be safely concluded on a perusal of the reports of these various Wage Boards that the norms laid down by the Fifteenth Indian Labour Conference cannot be accepted at the present stage of development of our economy and that the economic and financial conditions of the State do not permit the adoption of these norms." (Para 4.7, page 63)

I do not think the Cement Wage Board and other Wage Boards have spoken about our economy. They have accepted the principle and come to a conclusion. This is a very misleading statement.

One very important thing is whether we should consider need-based norms as an important one or not. We accepted a Judicial Commission like this so that it would consider all the various decisions that have been given, particularly by the Supreme Court and then come to a conclusion what it should be. Unfortunately, that has not been done in the case of the Pay Commission Report. The Supreme Court in the case of Reserve Bank Employees has stated that the need-based wage must be the basis and criterion. Here, the conclusion arrived at is that the need-based wage need not be taken into consideration because the wage Boards have stated so which is also not a statement of fact. The Commission has stated in para 4.8, page 63:

> "One feature that distinctly marks out the pay structure from the minimum wage is that the latter is fixed on standardised norms at all stages of employment of the wage earner while the remuneration prescribed for Government staff is fixed according to the graded incremental time scale and is intended to provide an arrangement for the growing needs of the employee as he advances in service and with statutory retirement benefit like pension Fund, etc."

I do not know how they got it and from where they got it. I must submit in all humility that this shows utter ignorance of industry and the wage structure. It does not show respect for the wage scales which are constructed in the industry. I did not expect them to do in this manner.

Reference is also made to the minimum wages under the Minimum Wages Act. I am really surprised at it. How can this be thought of? It is for sweated labour and it is a wage which just subsistence wage or poverty wage. How can this be brought in as a norm when actualyly it is the need-based wage and the fair wage that has to be thought of? Does it not show a pre-Independence outlook? Such arguments have been advance before. They have fixed minimum wages for the workers of rice mills, tanneries, etc. To consider the applicability of minimum wages to Government employees betray a pre-Independence outlook. After all, traditions die very hard and the same pre-Independencet raditions are being unfortunately continued. The comparison of minimum wage and agricultural labour is really absurd. As far as agricultural labour is concerned, many members will say that the agricultural labourer and the rural folk are getting much worse. They do not have anything and why do the Government servants want so much. That will be the line of their argument. I will come to it later. One particular fallacy of this report is that they have not take into account certain criteria which have been taken into account by the Second Central Pay Commission. They say that they have taken it into account, but in fact they have not taken it into account. On pages 64–65 para 4.13 where they describe the economic condition they have stated about the *per capita* income. This *per capita* income is taken as 20 in 1960–61 and on the basis of that they have arrived at 125. The Second

(SRI M. S. KRISHNAN)

Pay Commission have taken it at 20 and for 5 persons in a family they have arrived at the figure of 125. If you actually see their report you will find that 392 was the *per capita* income in 1964-65 for a family of 5 persons. So either you have to go by the Second Pay Commission's recommendations and the norms agreed to by them or you have to accept the principle of need based wage which is taken as 3 consumption unit. But here they have made a jumble of both. They have not taken the norm agreed to by the Second Pay Commission. If you take 50, you will get 164 and even if it is taken as for 4 members it will come to 136 in 1965 and from 1964-65 up to 1968 what is the increase. There is an increase of 50 points. If it is taken on the basis of 50 points, the minimum wage will have to be 175 on the basis of this figure alone. So I do not know how they arrived at the figure of 125. It is not an arithmetical mistake, but it is a gross error.

If you consider another aspect, on the basis mentioned by the Government employees given on page 65 the *per capita* in 1960-61 is stated as 125. On the basis of *per capita* income of 20 in 1960-61 it works out to 125 and if it is calculated up to 1968 it will come to 200.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—What is expected of the members is broad suggestions and outlines.

Sri M. S. KRISHNAN.—I am trying to focus attention on the basic point and I am trying to show that it is an injudicious decision. There are misleading statements here. For example, there is a reference to M. S. Gopal's Survey, but I must point out that this survey was made long back and thereafter we have had the Pay Commission's recommendations. In Gopal's survey the basis adopted was in the ratio of 1 : 3, but the Second Pay Commission has adopted a ratio of 1 : 5. So, why should we take M. S. Gopal's ratio ? This is a misleading statement. They should have taken the Pay Commission's ratio of 1 : 5, but instead of that they have taken the ratio of 1 : 3. That is how they have tried to bring down the whole thing and bring down the minimum wage that ought to be given.

Then there is a comparison to industries also. The *per capita* annual average earnings of employees has been given at page 67. What are the industries with which Government employees have been compared? You will find that that the comparison made is with minor industries like Food (except beverages, Textiles, Wood and Cork (except furniture) Leather and Leather Products. The whole list of these industries are small industries giving employment to a very small number. Can you compare them with Government employees? Is it correct to compare them with these industries? You have got to compare Government servants with comparable industries. It is not correct to make comparisons with unlike industries and come to wrong conclusions.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—So, according to the member what should be the scale of pay to be given to N. G. Os.?

Sri M. S. KRISHNAN.—My submission is only this. What has been worked here is not corect and if it is worked out on the actual basis adopted by the Second Pay Commission it would come to Rs. 205. Even if it is taken as Rs. 155, there also they have cut it by Rs. 20 and given only Rs. 135. I do not know why should have made a cut of 20 even out of 155?

I will cite only one particular figure to show how this 155 is worked out on the basis of the number of calories consumption of Government employees. At page 79 you will find that for cereals one consumption unit is taken at 425 calories by the Tukol Commission whereas this is not in accordance with even what the C.F.T.R.I. has given which is 454. So, it is not understood on what basis they have arrived at the figure of 425. I think the Tukol Commission have erred in taking this figure as 425 and so their conclusion of Rs. 155 also is not correct because they have worked it out on a wrong basis as even the figure worked out by the C. F. T. R. I. itself is much higher than the basis adopted by the Commission. I will be satisfied if these people in cities are given the same as is given to the rural side people. The rural people are getting much more than the city people. I will be satisfied if the Government accept the wage worked out on the basis of the food consumption worked out by the C. F. T. R. I. on pages 76-77 of the Report. The figures of 4 places have been given, namely, Anekal 2832, Mandya 2701, Somwarpet 2222 and Dharwar 2859. It will be seen from this that 2850 calories of food are being taken by the rural folk according to the statistics given here.

Mr. DEPUTY SPEAKER.--The rural people do physical work whereas the city people do only sedantary work and so they consume much less food because they would not be able to digest.

5-00 P. M.

Sri M. S. KRISHNAN.—My submission is, 2800 calories is what has been fixed by Dr. Aykroyd, but that has been reduced further. I will be satisfied if you give it on the basis on which it is given to the rural folk. What I am saying is that 176 has been worked out. On the basis of this, a really wrong calculation has been made for food and clothing. For Dhoties, the average is 1.52. Who can get it at that rate? For coating 1.72, for shirting 1.66, for cloth for Pyjama 1.56 and for sarees 1.84. for a saree it is 6 yards and it will come to minimum of Rs. 11. On the basis of the calculations that have been made here, I would say that it is not correctly made, it is misleading and there is reduction which is not warranted and not at all correct. Even calculating what is spent on Medical benefits and education. it will be far less. Actually what is spent on medical and education is 6.07 and 33.47 respectively and the *per capita* expenditure will be about Rs. 65

(SRI M. S. KRISHNAN)

total. Even that has not been assessed properly. Then they go back to Madras Pay Commission, but they did not worry about their figures. Somehow they get at Rs. 60 and it is his predetermined idea. Sir, my submission is that it is a total mess, whether deliberately or not deliberately done. Why take Madras alone? Why not take Maharashtra? If this is taken, the minimum wage will be much more. Their own bureau of statistics is not believed by the Government. From the statements here, for example, at page 77, para 4.43 they say that the interview method is not correct. But, the interview has been held correct by the Supreme Court in the case of Ahmedabad Mill Owners Association *Vs.* Textile Labour Association, Ahmedabad—A. I. R. 1966—S. C. 497 at page 499. So, there is total confusion, and that is why I say that this figure arrived at is totally wrong apart from the inadequacy of it. They should have arrived at the figures purely on scientific basis, but they have arrived at it on very wrong considerations and methods.

Similarly, with regard to the incremental rates. For Class IV they have recommended a rate of Re. 1 as increment. The N. G. Os. Association has been demanding from years that it should be made Rs. 2. I request the Government to consider this aspect. The ratio of middle-class to Class IV is a very important consideration. What should be the middle-class minimum base? It is also wrongly taken here. The ratio that should have been taken here is 1:1.8 according to the decision. Here, unfortunately, it has not been taken. If that ratio had been taken, I would have been very happy.

Finally, I would like to say a few words about the Labour Department. Sir, the Labour Inspectors have been classified along with First Grade Clerks. This, I think, is very unjustified. The Labour Inspector has to do a job of enforcement of so many Acts. Industrial law is becoming more and more complex. Their equalisation with First Grade Clerks will lead to corruption and inefficiency. Therefore, there should be a separate grade for Labour Inspectors and they must also be given motor-vehicle allowance.

There is a long standing request of the Superintending Engineers and Chief Engineers of P. W. D. that they should have the services of a Stenographer. I think, this can be done without extra financial burden. The Chief Engineers and Superintending Engineers should be provided with Stenos.

As far as resources are concerned, I would submit that a number of suggestions have been made in this Report. I agree with some of the suggestions which have been made. But the increase in taxes upon the people, if any, has got to be stoutly resisted. Without increasing the taxes, if you can plug the loopholes of getting taxes, it is all right. If expenditure on buildings in P. W. D. is properly made, much could be

saved. Of course, if you reduce the Ministry, it won't come to crores. But there are some other suggestions, which have been made, without taxation proposals, which may be implemented.

I would conclude by saying that I am thoroughly disappointed about the Tukol Commission Report. Even then, I would say: 'please implement what at least has been given'. If necessary, you can cut-down the emoluments of the higher officers. Please do not retrench any body. I am opposed to retrenchment, because it will create further problems. Please form a Joint Committee of the Government and the N. G. Os. Association, to discuss the various problems and come to a settlement.

With these words, I thank the Chair.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ವೀರಪ್ಪಗೌಡ (ಶೃಂಗೇರಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ನಾವೀದಿವಸ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪೇಕಮಿಷನ್ ವರದಿಯನ್ನು ಚರ್ಚೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ವೇಳೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ವಿರೋಧ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಮಾತ್ರ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರವೇ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು ಎಂಬ ಒಂದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುತ್ತಾ ನೌಕರರುಗಳಿಗೆ ಅಂದರೆ ಕೆಳದರ್ಜೆಯವರಿಗೆ ಸಂಬಳಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಆದರೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸೇಷನ್ ವಿಚಾರ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೇ ರೈತರ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುತ್ತಾ ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರೈತನು ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಮಾತು ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರೈತರಿಗೆ ಸಹಕಾರವನ್ನು ನೀಡದಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳವನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ವಾದ ಮಾಡುವುದು ರೈತರಿಗೆ ಹಿಡಿಸದು.

ಈ ಆಯೋಗ ರಚನೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸಭೆ ಮುಂದೆ ಆಯೋಗ ರಚಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳತಕ್ಕ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಆಗ ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬುದಾಗಿ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಸುಮಾರು 14 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಕೂಡತಕ್ಕ ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಎನ್. ಜಿ. ಒ. ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಆಯೋಗ ಅಗತ್ಯವಿತ್ತು. ಎನ್. ಜಿ. ಒ. ಕೂಡ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಯೋಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೆಪ್ರಸೆಂಟೇಷನ್ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಮಾತನಾಡಿರುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಆಗುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಖರ್ಚನ್ನು ಈ ದಿನ ಪುನಃ ಮೀಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ರೈತರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಅಂದರೆ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಬತ್ತಕ್ಕೆ 25 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ 30 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ರೈತ ಇನ್‌ಡೈರೆಕ್ಟಾಗಿ ತೆರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಬೇರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವರು ಅನೇಕ ತೆರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಹೀಗೆ ಪುನಃ ಇವರು ಸಂಬಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎನ್. ಜಿ. ಒ. ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕನಿಷ್ಟ ಸಂಬಳ 150 ರೂಪಾಯಿಗಳೂ, ಗರಿಷ್ಟ ಸಂಬಳ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು ಇವತ್ತಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ನೀತಿಯಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಿತ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈವೊತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಈವೊತ್ತು ತಾವು ಭೂಸುಧಾರಣೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರೈತನಿಗೆ ಬೇಸಿಕ್

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ವೀರಪ್ಪಗೌಡ)

ಹೋಲ್ಡಿಂಗ್, ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಹೋಲ್ಡಿಂಗ್, ಸಫಿಸಿಯೆಂಟ್ ಹೋಲ್ಡಿಂಗ್ ಈ ರೀತಿ 400, 800, 1,200 ರೂಪಾಯಿಗಳೆಂದು ನಿಗದಿಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಕಡೆ ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ ಇವತ್ತು ತಿಂಗಳಿಗೆ 150 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬರುವವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೂಲ ಸಂಬಳ ಇರಬೇಕೆಂದು ಪುಟ 24-25ರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅದರಲ್ಲಿ 60 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳ ಇರುವವರಿಗೆ 35 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೂಲ ಸಂಬಳ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 1,300 ರಿಂದ 1,800 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಇರುವವರಿಗೂ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. 150 ರೂಪಾಯಿಗಳೊಳಗೆ ಸಂಬಳ ಬರುವವರ ಬಗ್ಗೆ ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. 500ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳ ಇರುವವರ ವಿಷಯ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಈಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಏನಾದರೂ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ರಿಟ್ರಂಚ್ ಮಾಡಬೇಕು. 7—8 ಲಕ್ಷ ಜನರು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಓದಿರುವವರಿಗೆ, ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡಬೇಕು ಅಂದರೆ ಅಷ್ಟು ಹಣ ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಬೇಕು, ಹೇಗೆ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ? ಇದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಮಾತು 2 ಲಕ್ಷ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸುವುದು ಹೇಗೆಂದು ಯೋಚನೆಮಾಡುವಾಗ, ಏಳೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಜನರು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಒಂದು ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಏನೂ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಅವರು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆಯೋಗದವರ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮೀಷನರ್‌ಅವರ ಆಫೀಸುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇನ್ನೂ ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್, ಇಂತಹ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು. ನಂತರ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ, ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಮೊದಲು ಅನೇಕ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ರಿಟ್ರೆಂಚ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಡಿವಿಜನಲ್ ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್ ಮಟ್ಟದ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನೂ ರದ್ದುಮಾಡಿ. ಅದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಹೊಸ ನೇಮಕಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಬೇಕು. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಕೆಲವುವೇಳೆ ಯಾರಾದರೂ ಇಬ್ಬರಿಗೆ ಪ್ರೊಮೋಷನ್ ಬಂದರೆ, ಅವರೊಳಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಅಥವಾ 2 ತಿಂಗಳು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದ್ದರೆ, ಅಡಿಷನಲ್ ಹುದ್ದೆ ಕ್ರಿಯೇಟ್‌ಮಾಡಿ, ಒಬ್ಬರನ್ನು ಜಾಯಿಂಟ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹುದ್ದೆಗಳು ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿವೆ. ಇವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಮಾಡಬೇಕು. ಆಗ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಲ್ಯುಕ್ಲೇಷನ್ ಹಾಕಿ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಮೊದಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಬೇಕು. ಯಾರಾದರೂ ಕೂಡ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲದೇ ಇರುವವರಿಗೆ ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚಿನ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯ ವಿಮರ್ಶಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರಮಾನ ಬರತಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನ್ದಾರರಿಗೆ ಮತ್ತು ವರ್ತಕರಿಗೆ, ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಕಡಿಮೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಬರುವವರೂ ಅಂಥ ನೇಮಕಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕುವದು ಕಡಿಮೆ. ಜೀವನ ವೆಚ್ಚವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ನಾವು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ, ಆಗ ರೈತರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಜೀವನ ಹೇಗೆ ? ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈಗ ಒಂದು ಗುಂಪಿನವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ, ಆಗ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರಿಸಮಾನವಾದ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಗುಂಪಿನವರಿಗೂ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಈಗ ಬಂದಿದೆ. ನಾನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಹಳವಾಗಿ ಸಂತೋಷಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಹಿಂದಿನ ಲೆಕ್ಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಡೆಪ್ಯುಟಿ

ಕಮಿಷನರ್, ಎಸ್.ಡಿ. ಓ. ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ವಗೈರೆ ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿತ್ತು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಗೂ ಹಂತಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲಸಗಳು ಸಲೀಸಾಗಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಹಸೀಲ್ದಾರ್, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರ್, ಸರ್ಕಾರ—ಈ ಮೂರು ಹಂತಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ಕಾಲವಿಳಂಬವಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಅನೇಕರು ಕೋರ್ಟುಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಡಳಿತವೂ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೊದಲು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಡಳಿತ ತಾಲ್ಲೂಕು ಲೆವಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಟ್ಟ, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಲೆವಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಟ್ಟ, ನಂತರ ನೇರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕು. ಮಧ್ಯಮಧ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರ ಆಫೀಸುಗಳನ್ನು ವಜಾಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೇ ಕರ್ತವ್ಯ ಆಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಇಲಾಖೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಡಿ.ಇ.ಓ. ಎಂದು ಹೊಸದಾಗಿ ಹುದ್ದೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಇವು ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು 2–3 ಆಫೀಸುಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಅಗತ್ಯತೆ ಎಷ್ಟಿದೆ, ನಮ್ಮ ಖರ್ಚುವೆಚ್ಚಗಳು ಎಷ್ಟಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ನಾನು ಖಾದಿಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಆಗಲಿ ಶೇಕಡ 10 ಅಥವಾ 12ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಖಾದಿ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದು, ಅದರಂತೆ ರಿಟ್ರೆಂಚ್ ಮಾಡಿದೆವು. ಕನಿಷ್ಟ 18ಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಇರಲೇ ಬಾರದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರು ಹೇಳಿದರು 26ಕ್ಕಿಂತ ಇಳಿದುಬಿಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು. ಅವರು ಟೋಟಲ್ ಇನ್‌ಕಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 18 ಪರ್‌ಸೆಂಟಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಇರಬಾರದು, ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಆಮೇಲೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಯಾರೂ ಟೆಂಪರರಿಯಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಈಗ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಾದರೋ, ಜಾಗ ಇದ್ದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಒಂದು ವರ್ಷ ಆದನಂತರ ಆಟೋಮ್ಯಾಟಿಕ್ ಆಗಿ ಕನ್‌ಫರ್ಮ್ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸರ್ವೆ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅಲ್ಲಿ ಟೆಂಪರರಿ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ಕೆಲವರನ್ನು ತುರ್ತಿನ ಆಗಿನ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ, ಅವರು ಟೆಂಪರರಿ ಕಂಡಿಶನ್ಸ್‌ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಅವರದೇ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ, ಅವರದ್ದೇ ಒಂದು ನಿಯೋಗ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಗತಿ ಏನಾಗಬೇಕು, ನಾವು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಿದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಮೊದಲು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು? ನಂತರ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಇಲ್ಲ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಟೆಂಪರರಿಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ನಂತರ ಮುಂದೆ ಕನ್‌ಫರ್ಮ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದರೆ, ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ, ಅಂಥವುಗಳನ್ನು ಬೇಗನೆ ರಿಟ್ರೆಂಚ್ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಯಾವುದೇ ಹೊಸ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿ ಇದನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ದೇಶ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇವತ್ತು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ರೈತ ಕೊಡಬೇಕಾದರೂ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಯಾವ ರೈತನು ಕೂಡ, ಕೊಡಪ್ಪಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್, ಎಂದರೆ ಕೊಡಲಾರನು. ಇವತ್ತು ಅದೇ ರೈತನು ಸರ್ಕಾರಿ ಕಚೇರಿಗಳಿಗೆ ಹೋದಾಗ, ಈ ನೌಕರರು ಅವನನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿಸಿ, ಅವನು ಏಕೆ, ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ, ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಅವನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇವರ ಮೇಲೆ ಅಭಿಮಾನಪಟ್ಟು ಇವರಿಗಾಗಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡಲು ತಯಾರಿರುವನು. ಇವತ್ತು ಕಚೇರಿಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮಂತವರು ಹೋದರೆ, ಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಕುರ್ಚಿಯನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ರೈತನು ಹೋದರೆ, ಏನಯ್ಯ ಬಂದಿದ್ದಿ, ಏಕೆ ಬಂದಿದ್ದೀ, ನಿನ್ನದು ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಬೋರ್ಡು ಹಾಕಿದ್ದು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲವೇ, ಏಕೆ ಒಳಗೆ ಬಂದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಗದರಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾದವರು ಬಂದರೆ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಘಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಾವಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡಿ ಎಂದು

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೀರಪ್ಪಗೌಡ)

ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು? ಈ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಾದು, ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿ, ರಿಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಇವರು ಯಾವರೀತಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಗಮನಿಸಿ, ಆ ಮೇಲೆ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದೆಣಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಹೇಗಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ನಾಳೆ ದಿವಸ ಎನ್.ಜಿ.ಓ. ಸಂಘ ಇದೆ, ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಿದರೆ ಆಯಿತು, ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಒಂದು ಮನೋಭಾವನೆ ಬೆಳೆದು ಯಾವತ್ತೂ ಇದು ಕೊನೆಗಾಣುವುದಿಲ್ಲ. 1947ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ರಿಕಾರ್ಡುಗಳು ವಿಲೇವಾರಿಯಾಗದೆ ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. 56-57ರಿಂದ ನೂರಾರು ರಿಕಾರ್ಡುಗಳು ಇವೆ. ಯಾವುದೇ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೇಟ್ ಲೆವೆಲ್ಲಿನಲ್ಲೂ ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದರೆ, ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಿಂದ ಒಂದು ಉತ್ತರ ಬರುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರ ತಲುಪಿದೆ ಎಂದು. ಪುನಃ ನಾವು ಹೋಗಿ ಕೇಳಿದಾಗ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಾರೆ ವಿನಃ ಅವರೇ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ರಿಪ್ಲೈ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಇದೆ. ಯಾರೇ ಪ್ರಜೆಯಾಗಲಿ, ರೈತನಾಗಲಿ, ಅವನು ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋದಾಗ, ಇವರು ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ನೋಡತಕ್ಕದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಹೇಗೆ ನೌಕರರ ಸಂಬಳ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕು? 150 ರೂಪಾಯಿವರೆಗಿನವರಿಗೆ 10 ರಿಂದ 15 ರೂಪಾಯಿ, ಹೆಚ್ಚು 500 ರೂಪಾಯಿ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟವರಿಗೆ 25 ರಿಂದ 50 ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ 150 ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಕಡಮೆ ಇದ್ದರೆ, ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ 500 ರೂಪಾಯಿ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಏಕೆ ಮಾಡಬೇಕು. 150 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವವರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ರೈತ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 6 ಗಂಟೆಗೆ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೊರಟರೆ, ಬರುವುದು ಸಾಯಂಕಾಲ 6 ಗಂಟೆಗೆ. ಅವನಿಗೆ 150 ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರಕಾರ ಏನು ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ, ಅದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವರು 10½ ಗಂಟೆಯಿಂದ 5½ ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಇವರ ಕೆಲಸ. ನಂತರ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತು ಅದರ ಮಧ್ಯೆ 2, 2½ ಗಂಟೆಗೆ ಕಾಫಿ ಸಮಯ ಬೇರೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮೂರುವರೆ ಗಂಟೆಯಾದರೂ ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಕೇಳಿದರೆ, ಧೈರ್ಯವಾಗಿ, 'ಕಾಫಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಬರುತ್ತಾರೆ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿಮಾನ, ವಾತಾವರಣ ಕುದುರಿ, ಇವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳು 15 ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ವಿಲೇವಾರಿಯಾಗುವ ಹಾಗೆ ಆದರೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲ. ಲಂಚ ರುಷುವತ್ತುಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲವೆ. ಈಗ ಒಬ್ಬನ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಪೇಪರು ಬಂದರೆ, ಅದು ಒಂದು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಹುಮ್ಮಸ್ಸು ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ, 8 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಕಾಗದ ಆಗಲೇ ರೆಕಮೆಂಡ್ ಆಗಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೈಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪಾಪ, ಏನೂ ಮಾಡದವನ ಕಾಗದ, 15 ತಿಂಗಳಾದರೂ ಅಲ್ಲೇ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು; ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ, ಪ್ರೊಮೋಷನ್ಸ್ ವಿಚಾರ. ಇವತ್ತು 1, 2, 3, 4, 5, ಹೀಗೆ ಪ್ರೊಮೋಷನ್ಸ್ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಕೂಡಲೇ ಅವನು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಈ ಸಿ.ಸಿ.ಎ. ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿ, ಮಾಡದಿರಲಿ, ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಗೆ ಸಂಬಳ ಬರುತ್ತದೆ, ದಕ್ಷತೆ ಇರಲಿ, ಇಲ್ಲದಿರಲಿ ಸರ್ವಿಸ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಇನ್‌ಕ್ರಿಮೆಂಟ್ ಬರುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಒಂದು ಮನೋಭಿಪ್ರಾಯ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಪ್ಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಗ್ಯ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ದಕ್ಷತೆ ಎಲ್ಲಿದೆ, ಯಾರಲ್ಲಿದೆ, ಅವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರೊಮೋಷನ್ಸ್ ಸಿಗುವ ಅವಕಾಶ ಇರಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ ಬೇರೆಯಾಗಿ ದಕ್ಷತೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ, ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಹೊಸ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅದೆಲ್ಲಾ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ, ಈ ಪ್ರೊಮೋಷನ್ ಪದ್ಧತಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿಯೇ ತೀರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲ.

5-30 P.M.

ಈಗ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಯಿಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಎಂದು ಬೇರೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಎಂದು ಬೇರೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದೆಲ್ಲವೂ ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅದಕ್ಷತೆ ಇದೆ. ಅನೇಕ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ದುರುಪಯೋಗವಾಗ 'ಕ್ಕದ್ದನ್ನು ನಾನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾರಾದರೂ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಸುಮ್ಮನೆ ವಿಸಿಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಆಫೀಸರು ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿ ನೋಡಿ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಲಿಗೆ ತಮ್ಮ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೋ, ಎರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೋ, ಆಡಿಟರ್ಸ್ ಬರುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ಆ ಸೊಸೈಟಿಯ ಕೆಲಸಗಾರರು ಏನೇನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ಈಗ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬೋರ್ಡ್ ಅಥವಾ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಜಾಸ್ತಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗವನ್ನು ಸುಮಾರು 50 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾವು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಯಾವ ಉತ್ಪತ್ತಿಯೂ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವವರಿಗೆ, ಜೀವನಕ್ಕೆ ಯಾವ ಮಾರ್ಗವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವವರಿಗೆ ನಾವು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು, ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅವರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಆಗುವಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಂಥವರಿಗೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅದು ಸಮಾಜ ನೀತಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ನಿವೃತ್ತರಾದ ನೌಕರರಿಗೆ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ನನಗೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಇವೊತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಏನು ಇದೆ, ಸುಮಾರು 7½ ಲಕ್ಷ ಜನಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಪ್ಪನವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ಯಾರಿಗೇ ಆಗಲಿ 10 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸೆಕ್ಯೂರ್ಡ್ ಇನ್‌ಕಂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ 30 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸೆಕ್ಯೂರ್ಡ್ ಇನ್‌ಕಂ ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಹಾಯ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಹಾಯ ಎಲ್ಲಾ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತೆ 30 ವರ್ಷಗಳಾದಮೇಲೆ ಸಾಯುವವರೆಗೂ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಬೇರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಯಾವ ರೈತನಿಗೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ದೇಶದ ಗತಿ ಏನು ? ಕೆಲಸದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಯಾವ ಆಸ್ತಿಯೂ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದು, ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಕೂಡ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರವೂ ಸಿಕ್ಕದೇ ಇದ್ದರೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡೋಣ. ಒಂದು ಕಡೆ ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ, ಆಸ್ತಿ ಬೇರೆ ಇರುತ್ತದೆ, ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಂಥವರಿಗೆ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು ? ಪಾಪ ರೈತ ರಾತ್ರಿ ಹಗಲು ದುಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 6 ಗಂಟೆಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಯಂಕಾಲ 9 ಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ದುಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ದವರು ವಯಸ್ಸಾದಮೇಲೆ ಯಾವ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ತೆರಿಗೆಯಾಗಲಿ ಅದನ್ನು ರೈತ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನ ಮೇಲೆ ಯಾರಿಗೂ ಅಭಿಮಾನವಿಲ್ಲ. ನಿವೃತ್ತರಾದ ನೌಕರರಿಗೆ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಮಾರ್ಗವೂ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಪಡಿಸಿಕೊಡೋಣ. ಮಕ್ಕಳು, ಆಸ್ತಿ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವವರಿಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡೋಣ, ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಬಾಡಿಗೆ ಬರುವ ವರಿಗೆ, ಕಾಫೀ ಎಸ್ಟೇಟ್ ಇರುವವರಿಗೆ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ಇದು ಸಮಾಜವಾದಕ್ಕೆ ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಸಮಾಜವಾದದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈಗ ಕೆಲವರು ರಿಟೈರು ಆದವರು ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ಸಂಬಳವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಪೆನ್‌ಷನ್ನನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದವರನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಿಟ್ರೆಂಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಈ ಪೇ ಕಮಿಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ 150 ರೂಪಾಯಿ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೀರಪ್ಪಗೌಡ)

ಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳ ಬರುವವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಪೇ ಕಮಿಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ಮೇನಕೆ, ಶಕುಂತಲೆ ಇದ್ದಹಾಗೆ ಇದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮೇನಕೆ, ಈ ಪೇ ಕಮಿಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಶಕುಂತಲೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮತ್ತು ಮೇನಕೆಯವರು ಶಕುಂತಲೆಯೆಂಬ ಪೇ ಕಮಿಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಕಣ್ವರೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ಸಭೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ದುಶ್ಯಂತ ಯಾರು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮಿ ತುಕೋಳ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಶ್ರಮದಿಂದ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ನಾವು ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಪೇ ಕಮಿಷನ್ ಏರ್ಪಡಿಸುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಸಭೆಯ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರಾದ

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಚುನಾವಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪೇ ಕಮಿಷನ್ ಏರ್ಪಡಿಸಿದರು ಎಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಧಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ನಮ್ಮ ನೌಕರ ವರ್ಗದವರು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳತಕ್ಕದ್ದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಯಾರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯ ಇಡೀ ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ, ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ನಾವು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 2½ ಕೋಟಿ ಇದೆ. ಶೇಕಡ 78 ಭಾಗ ಜನಗಳು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದರೂ ಕೂಡ ರೈತ ಕೊಡಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದರೂ ಕೂಡ ಅದು ಕಡೆಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ನೌಕರರ ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮಗೆ ಕೆಲವು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತುಕೋಳ್ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷ 17.85 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಕ್ರಮೇಣ 22.43 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪೇ ಕಮಿಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ಟರ್ಮ್ಸ್ ಅಂಡ್ ರೆಫರೆನ್ಸ್‌ನ ಪರಿಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಯಾವ ಯಾವುದು ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ಲೋಕಲ್ ಬಾಡೀಸ್ ನೌಕರರು, ಏಯ್ಡೆಡ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ಗಳು ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ರೀ ಆಕ್ಷನ್ ಇದೆಯೋ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಸಹ ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಲೋಕಲ್ ಬಾಡೀಸ್, ಏಯ್ಡೆಡ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ಗಳು ತನ್ನ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದವರಿಗೆ ಒಂದು ಸಂಬಳವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡುವ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ರೀ ಆಕ್ಷನ್‌ಗಳು ಬರಬಹುದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಮೂಲತಃ ನೌಕರರ ಸಂಬಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದೆ. ಯಾವಾಗ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮತ್ತು ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಇತರ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಗಂಟೆಗಂಟೆಗೂ ಏರಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ನೌಕರ ವರ್ಗದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಬೆಲೆಗಳು ಗಗನಕ್ಕೇರುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಕಾರಣವೆಂದು ನಾವು ಹೇಳಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರಾದ ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಂತೆ 20 ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಜನರು ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟದ ಕಡೆಗೇ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಾಮರಾಜ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಇವರು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಈಗಿನ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರವೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಒಂದು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್

ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದಾಗೆ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 53 ರಷ್ಟು ಹಣ ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ 47 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಹಣವನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 53 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಹಣವನ್ನು ದೇಶದ ಅಖಂಡ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ಬೇರೆಯವರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಡಿಷನಲ್ ರಿಸೋರ್ಸಸ್‌ನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಪಡೆಯಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತುಕೋಳ್ ಅವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ಒಂದು. ಆ ಮೂಲಕ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಕ್ಯೂನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಮೇಲೆ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಬಹುದೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ರೈತರಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯವಾಗುವ ಸಂದರ್ಭವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಸಹ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ರೈತವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇವರು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾವುಗಳು ಯಾವ ಒಬ್ಬ ರೈತನ ಮೈಮೇಲೆ ಸರಿಯಾದ ಬಟ್ಟೆ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಯೋಜನೆಗಳು ಮುಗಿದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಜನರು ಸೊಸೈಟಿಯ ಮುಂದೆ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ಯೂ ನಿಲ್ಲುವುದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರೀ ನೌಕರರಿಗೆ ಸಂಬಳಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸ ಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ನೌಕರರ ಸಂಬಳಕ್ಕಾಗಿ 53 ಪರ್‌ಸೆಂಟನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸುವುದು ಸರಿಯೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕ ಪೇ-ಕಮಿಷನ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕೊಡಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ನಮ್ಮಗಳ ಸಲಹೆ ಕೇಳದೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ, 1966ರಲ್ಲಿ ಪೇ-ಕಮಿಷನನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದರು. ಈಗ ಅದರ ವರದಿಯಂತೆ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಎಷ್ಟು ವೆಚ್ಚವಾಗಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಮಗೆ ಹೇಳಿ, ಆ ಖರ್ಚನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಲು ಯಾವ ರೀತಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಕಡೆಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮಾರು 23 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾದರೆ ಅದರ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮ ರೈತರ ಮೇಲೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಫಿ ಎಸ್ಟೇಟ್ ಮಾಲೀಕ ತನ್ನ ನೌಕರರ ಸಂಬಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ನಂತರ ಕಾಫೀಬೀಜದ ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಎರಡಾಣೆಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿರುವ ಟಮಟೋ ಹಣ್ಣು ಎಂಟಾಣೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಜನರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀರ್ಮಾನಿಸುವು ದಾದರೆ ಮೊದಲು ಪ್ರೈಸ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೂರು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆಯ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರುಗಳು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಜೀವನ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಿ ನೋಡುವು ದಾದರೆ ಅವರ ಸಂಬಳದ ಶೇಕಡ 45 ರಿಂದ 65ರ ವರೆಗೆ ರೇಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, 3 ಮತ್ತು 4ನೇ ವರ್ಗದ ನೌಕರರು ಗಳಿಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಮೂಲಕ ಆಹಾರವನ್ನು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ 8–10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಗಳು ಖರ್ಚಾದರೂ ಸರಿಯೇ, ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ದೇವರ ದಯದಿಂದ ಇನ್ನು 4–5 ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಳೆಬೆಳೆಯಾದರೆ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ರೇಟ್‌ಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಮೂಲಕ ಖರ್ಚಾಗುವ ಹಣ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ರೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ, ಇದರಿಂದ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು, ಈ ಒಂದು ತಪ್ಪಿನ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ವನ್ನು ಶೇಕಡ 92 ಜನರು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ತುಕೋಳ್ ಕಮಿಷನ್ ಅವರು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

"Though the financial condition of the State cannot be described as prosperous the Commission considers there are two ways by which economic imbalance can be removed. The first course is to reduce administrative expenditure by limiting the strength.

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ)

ರೆವಿನ್ಯೂ ಎಷ್ಟು ಇರಬೇಕು, ರೆವಿನ್ಯೂವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಎಷ್ಟು ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬರತಕ್ಕಂಥ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಸಾಬರಿಗಿಂತ ಗಡ್ಡವೇ ಭಾರ ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ನೌಕರರ ಸಂಬಳವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗತಕ್ಕಂಥ ಸಂಬಳವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಆದಾಯ 10 ಭಾಗ ಇದ್ದರೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ವೆಚ್ಚ ಒಂದು ಭಾಗ ಇರಬೇಕು. ಆದರೆ ಈಗ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 53ರಷ್ಟು ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ಲಾನ್‌ಗಳು ಕೊಟ್ಟ ವಿಷದ ಫಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಪ್ಲಾನ್ ತಯಾರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಸಿಬ್ಬಂಧಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ಲಾನ್‌ಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಬೇಕೆಂದು ನಿಗದಿಯಾಗಿರುತ್ತದೋ ಅದರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗ ಸಿಬ್ಬಂಧಿಗಳಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗ ಮಾತ್ರ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಯಿತು. ಇವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವುದು ಮಾತ್ರ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ, ಆಫೀಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗ ಭೂತ-ರಾಕ್ಷಸರಂತೆ ಬೆಳೆದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನೇ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ, ನಮಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಖರ್ಚು ಮತ್ತು ಆದಾಯವನ್ನು ಸಮವಾಗಿ ಸರಿದೂಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಗಾಗಿ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಪರ್‌ಸೆಂಟ್‌ಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಾರದು. ಯಾವ ಯಾವ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಇರಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯನ್ನೇ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೆ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್, ಜಾಯಿಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ಗಳು, ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ಗಳು, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ಗಳು ಎಂಬುದಾಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ರಾಜ ಮಹಾರಾಜರುಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಜನರು ಇದ್ದಂತೆ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ 8-10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಳೆ ಬಾಕಿ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗ ಸಿಬ್ಬಂಧಿಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು, ಲಾಯರ್‌ಗಳು, ರೈತರುಗಳು ತಮ್ಮ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯವನ್ನೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಅವರು ಅಷ್ಟೊಂದು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆ ಏನಿದೆಯೆಂದರೆ ತಮ್ಮ ಆಪ್ತರಿಗೆ ಸ್ಥಾನ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಆಫೀಸರ್‌ಗಳ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯದ ಹಣವನ್ನು ಪಿಂಪ್ರಾಪೋಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ತಪ್ಪು. ವರ್ಕ್‌ಲೋಡು ಎಷ್ಟು ಇರಬೇಕು ಮತ್ತು ಒಬ್ಬರು ಎಷ್ಟು ಪೇಪರುಗಳನ್ನು ಕ್ಲಿಯರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಅವರೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಜನರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿದರೆ ಕೆಲಸಗಳೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಒಂದು ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದೇವರಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಅರ್ಚಕರು ಹಾಲನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಎಲ್ಲರೂ ಹಾಲು ತಂದರೆ ತಾನು ಒಂದು ಲೋಟ ನೀರು ತಂದು ಹಾಕಿದರೆ ಅದನ್ನು ಯಾರು ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಒಬ್ಬರು ಒಂದು ಲೋಟ ನೀರು ತಂದು ಬೆರಸಿದರು. ಅವನಂತೆ ಇತರರೂ ಯೋಚಿಸಿ ಅವರೂ ಕೂಡ ನೀರನ್ನೇ ತಂದು ಹಾಕಿದರಂತೆ. ಆಗ ಹಾಲಿಗೆ ಬದಲು ಎಲ್ಲಾ ನೀರೇ ಇತ್ತಂತೆ. ಹೀಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಜನರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಕೆಲಸಗಳು ಯಾವುದೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ರೈತ ಇಂದು ದೇಶದ ಒಡೆಯ ಅವನು ಬೆಳೆದು ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಿದರೇನೇ ಅವನಿಂದ ನಾವು ದವಸಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಎಂದು. ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಾನ ಮಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಒಂದು ವಿಚಾರ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಈವೊತ್ತು ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರು ಬಡವರು ಔಷಧಿಗಾಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಬಂದರೆ ಔಷಧಿ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರು ಬಡವರು ಒಂದು ವಾರ್ಡು ಬೇಕು ಎಂದು ಬಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಾನ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ಒಬ್ಬರು ಪುಡಾರಿಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಇದೆ ಇಂದಿನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿ. ಅಲ್ಲದೆ ನಾನು ಒಂದು ಕಡೆ ನನ್ನ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯುಯೆನ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ವಿದ್ಯಾ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ

ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ಮ್ಯಾಪ್ ಒಂದನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದು ಪಾಕೀಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ ಒಂದಾಗಿದ್ದ ಹಳೇ ಕಾಲದ ಮ್ಯಾಪು. ಪಾಕೀಸ್ಥಾನ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಿಂದ ಬೇರೆಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಅಲ್ಲಿನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಮ್ಯಾಪನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವೇ ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಟೆಸ್ಟ್ ಟ್ಯೂಬು ಎನ್ನುವುದೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಬೋರ್ಡಿನ ಮೇಲೆ ಟೆಸ್ಟ್ ಟ್ಯೂಬಿನ ಚಿತ್ರ ಬರೆದು ಹೀಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಬಂದಂತಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ನಾವು ಕೊಟ್ಟ ಹಣಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರತಿಫಲ ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನ ಸಿಕ್ಕಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ? ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಇತರರನ್ನು ಅನುಕರಣ ಮಾಡವ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಸರಕಾರದವರು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚು ಟ್ಯಾಕ್ಸುಗಳನ್ನು ಜನರಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನರ ಮೇಲೆ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೊರೆ ಹೊರಲು ಜನರಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಸರಕಾರ ಬೇರಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಉಳುವವನೇ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ವಿನಾ ಅವನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಹಾಗೂ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ವರದಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಸರಕಾರ ಗಮನವನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ ಅವರು ದುಡ್ಡು ಹೇಗೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಯಾವ ರೀತಿ ನಿಗಾ ಇಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನವನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಬಾಣಾವರದಿಂದ ಹಾಸನದವರೆಗೆ ಓರ್ ಕ್ಯಾರೀಯಿಂಗು ರೋಡು ಎಂದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮೊದಲು 42 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಆಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಣ್ಣಸಣ್ಣ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಂದ ಟೆಂಡರುಗಳು ಬೇಕೆಂದು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟರು ಅದರಂತೆ ಕೆಲವರು ಶೇಕಡ 8ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಟೆಂಡರನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಕೇಂದ್ರದವರೇ ಓರ್ ಈ ಕ್ಯಾರಿಯಿಂಗು ರೋಡನ್ನು ಬೇಗನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ್ದ 42 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಎಸ್ಟಿಮೇಟು ಆರು ಕೋಟಿಯವರೆಗೆ ರಿವೈಸು ಆಗಿ ಮೊದಲು ಶೇಕಡ 8 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದುದನ್ನು ಶೇಕಡ 37 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಿ ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದ ಹನ್ನೊಂದು ಜನ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಕೇಂದ್ರದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆಂದು 20 ಮೈಲಿ ರೋಡನ್ನು ಬೇಗನೆ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಮಳೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಅವರು ಹೋದ ಎರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಇವೆಲ್ಲಾ ಪೂರ್ತಿ ವಾಷ್ ಔಟ್ ಆಯಿತು. ಹೀಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತೇ. ಜನರಿಗೂ ಕೂಡ ತಾಳ್ಮೆ ಎನ್ನುವುದು ಇದೆ ಎಂದು ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರೊಫೆಸರಾಗಿದ್ದ ಡಾ. ಕೃಷ್ಣಾರವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ತಾಳ್ಮೆ ಎನ್ನುವುದು ಇಂದು ಜೀರೋ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಹೋಗಿದೆ. ಆದರೆ ಜನರು ತಾಳ್ಮೆ ಕೆಟ್ಟರೆ, ಅವರೂ ಕೂಡ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ ಅವತಾರ ಎತ್ತಿದಂತೆ ಆಗಿ ನಿಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ತುಳಿಯುವ ಕಾಲ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಸರಕಾರ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಡೈರಿ ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೋದ ವರ್ಷ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮೆಷಿನರಿಗಳನ್ನು ಫಾರಿನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜು ಕೊಟ್ಟು ತರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಮೆಷಿನರಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಓಪನ್ ಮಾಡದೆ ಅದು ಅಲ್ಲೇ ಕೊಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋದರೆ ಅದು ಮುಂದೆ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದರ ಕಡೆಗೆ ಸರಕಾರದ ಲಕ್ಷವೇ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಸರಕಾರ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ನೀತಿಗಳಾಗಿದೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಮಿತಿ ಇದ್ದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ., ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಪಾರ್ಟುಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿಯೂ ಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಎಫಿಷಿಯೆನ್ಸಿ ಹೇಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ನೋಡಬೇಕು. ಇನ್‌ಎಫಿಷಿಯೆಂಟ್ ಆಗಿರುವವರನ್ನು ರಿಟೈರು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಯಾವ ಮಾತನ್ನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಎ.ಜಿ.ಆರ್. ಕಮಿಟಿಯವರು ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟು ಆಗಲೇ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ)

ಅದರಂತೆ ನೋಡಿದರೆ ಸರಕಾರ ಎಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವುದು ಅವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರ ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟು ಮಾಡಿದರೆ ಅದೇ ಸಾಕು, ಎಷ್ಟೋ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರವೇನೊ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಇಂತಹ ಕಮಿಟಿಗನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕಮಿಟಿಗಳೂ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ರಿಪೋರ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಆದರ ಮುಂದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾಗುತ್ತದೋ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇಂದು ಜನರಿಗೆ ಅವರ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೂ ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇಂದು ಇರುವ ಧಾರಣೆ ವಾಸಿಗಳು. ದಿನ ದಿನಕ್ಕೂ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆ ಏರುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಕಮಿಷನ್ನಿನ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟು ಮಾಡುವಾಗ ಅನ್‌ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಒಂದು ಪ್ರಾಬ್ಲಂ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಸರಕಾರದವರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನೀತಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡದೇ ತಮ್ಮ ಜವಾಬುದಾರಿಯನ್ನು ಕಳಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಂತಹ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಮೊದಲೇ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಈ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ಒಂದನೇ ವರ್ಗ, ಎರಡನೇ ವರ್ಗ ಮೂರನೇ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆ ವರ್ಗಗಳಿಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕಾಗಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಸ್ಪಷ್ಟ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿತ್ತು. ಅಂತಹ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಚಿತ್ರ ಇಂದು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸರಕಾರ ನಮ್ಮ ಮುಂವೆ ಇಂದು 1500 ಪುಟಗಳ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ತಂದು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ಐಟಂ ಬೈ ಐಟಂ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ನಮಗೆ ಇದರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಚಿತ್ರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂದು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸ್ಟೇಟಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ರೆವೆನ್ಯೂ ಇದರಲ್ಲಿರುವಂತೆ 170.26 ಎಂದು ಇದೆ. ಇದು ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರು ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊತ್ತಿನ ಊಟ ಮಾಡುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬರುವ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಅವರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ತಂದುಕೊಡಬೇಕು ? ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯೂನಿಫಾರಂ ಹೊಲಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಶೇಕಡಾ 98ರಷ್ಟು ಇರುವ ಜನರೇ ಇಂದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರಕಾರ ಯಾವ ಯಾವ ಸ್ಕೀಂಗಳನ್ನು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟು ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇವೊತ್ತು ಸುಮ್ಮನೆ ಸಂಬಳ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು, ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿರುವ ತರಕಾರಿಯವರು ಬೆಲೆ ಏರಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಟೊಮೇಟೊ ಎಂಟಾಣೆಯಾಗಿದೆ. ಅಕ್ಕಿ ಒಂದು ಕೆಜಿಗೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಸಿಂದ ಎರಡೂಕಾಲು ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಏರಿಹೋಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಸರಕಾರ ಒಂದು ಸಮಗ್ರವಾದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಇದರ ಬದಲಿಗೆ ಸೂಪರ್‌ಟೈಂ ಸ್ಕೇಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕು ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು, ಎಂದರೆ ಕಷ್ಟ. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದು ರಿಟೈರು ಆದವರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ತುಂಬುವ ಕೆಲಸವನ್ನಾದರೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿ. ಇಂತಹ ಪೋಸ್ಟುಗಳನ್ನು ಫಿರ್‌ಅಫ್ ಮಾಡಲು ಹೋಗಬೇಡಿ.

ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸರಕಾರ ದೇಶದ ಒಂದು ಸಮಗ್ರವಾದ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನಮಗೆ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸ್ಟಾಂಪು ದರ ಏರಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬರುತ್ತೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ಕೊಡದೇಹೋದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.